

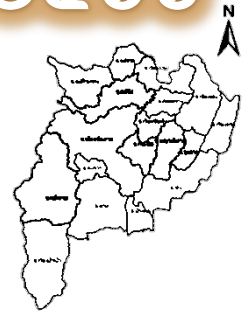
แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

“จังหวัดสะอาด”

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

จังหวัดเชียงราย

ตามมติคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดเชียงราย
ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๕

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย
กลุ่มงานบริการสาธารณะท้องถิ่นและประสานงานท้องถิ่นอำเภอ
โทร ๐ ๕๓๑๕ ๐๑๖๕ ต่อ ๑๙

QR Code เอกสารฉบับนี้

สารบัญ

	หน้า
แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของจังหวัดเชียงราย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖	๑
พันธกิจ	๒
กรอบแนวทางการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย	๓
ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของ แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (ร่าง) พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐	๔
เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จังหวัดเชียงราย	๕
ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จังหวัดเชียงราย	๖
คำอธิบายตัวชี้วัดเป้าประสงค์	๗
๑. ด้านการจัดการขยะต้นทาง	๗
๒. ด้านการจัดการขยะกลางทาง	๘
๓. ด้านการจัดการขยะปลายทาง	๑๐
๔. ด้านการบริหารจัดการ	๑๒
มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ให้ประสบความสำเร็จ	๑๓
มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ	๒๘
มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง	๔๑
ภาคผนวก	๔๔

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของจังหวัดเชียงราย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

จากสถานการณ์และปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ประกอบด้วยสาเหตุหลายประการ จึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขปัญหอย่างเร่งด่วน จังหวัดเชียงรายได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การจัดทำระบบเก็บขนไม่มีประสิทธิภาพ ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและยังกำจัดไม่หมด รวมถึงการบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพและทั่วถึง แม้ว่าที่ผ่านมาจะมีการแก้ไขปัญหามูลฝอยชุมชนอย่างต่อเนื่องโดยดำเนินการ ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ต้นทางได้มีการส่งเสริมมาตรการ 3 Rs รวมถึงการดำเนินการคัดแยกขยะ ซึ่งประสบความสำเร็จในการคัดแยกขยะอินทรีย์ มีการจัดตั้งถังขยะเปียกครบทุกครัวเรือน และมีการคัดแยกขยะอันตรายชุมชน โดยการจัดตั้งถังขยะอันตรายชุมชนครบทุกหมู่บ้าน/ชุมชน กลางทาง มุ่งเน้นการจัดการระบบการเก็บขนขยะให้มีประสิทธิภาพ และปลายทาง มุ่งเน้นในการกำจัดขยะให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล รวมถึงส่งเสริมการจัดกลุ่มพื้นที่บริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน (Clusters) แต่เนื่องจากปัจจุบันได้เกิดสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้เกิดขยะติดเชื้อจากชุมชนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะหน้ากากผ้า และหน้ากากอนามัย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามมาตรฐาน เพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมทั้งความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหามูลฝอยชุมชน และเป็นไปตาม (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) จังหวัดเชียงราย จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ๒๕๖๖ จังหวัดเชียงราย ขึ้น โดยแผนปฏิบัติการฉบับนี้จะมุ่งเน้นการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชน การจัดการขยะอันตรายชุมชน การผลักดันการดำเนินการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อมูล/เทคโนโลยี/เทศบัญญัติ และการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดการขยะติดเชื้อในชุมชนในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

พันธกิจ

๑. ขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษชุมชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
๒. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า มุ่งเน้นการลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม ชื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการคัดแยก ตั้งแต่ต้นทาง โดยใช้หลัก 3Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ ๓ ช: ใช้น้อย ใช้น้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่
๓. สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
๔. สนับสนุนและส่งเสริมในการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย
๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน
๖. เพื่อกำหนดกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของจังหวัดเชียงราย โดยการบูรณาการระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการภูมิภาคระดับจังหวัด/อำเภอในสังกัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน ในพื้นที่จังหวัดเชียงรายด้วย
๗. เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการให้อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการดำเนินการและการกำหนดเป้าหมาย

๑. กำหนดเป้าหมายโดยยึดจาก (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐)

๒. วิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศ แนวนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น เพื่อนำมาเป็นฐานคิดในการสร้างมาตรการแก้ไขปัญหามูลฝอยชุมชน (Area - Base Problems)

๓. กำหนดกรอบการดำเนินงาน ๓ ขั้นตอนในการวางแผนและกำหนดมาตรการ คือ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

- ต้นทาง → ลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด
- กลางทาง → เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอย
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ปลายทาง → ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๔. การนำหลัก 3 Rs (๓ช.) : Reduce (ใช้น้อย) Reuse (ใช้ซ้ำ) และ Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่) และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มาใช้ในการแก้ไขปัญหา

๕. การนำกรอบนโยบายสำคัญของรัฐบาลมาใช้ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายรายปีของ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐)

ตัวชี้วัด	ข้อมูล ปีฐาน (ร้อยละ)	ค่าเป้าหมาย (ร้อยละเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น)					
		๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๖๙	๗๐	๗๒	๗๔	๗๖	๗๘	๘๐
๒. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์							
๒.๑ พลาสติก	๒๘	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐
๒.๒ แก้ว	๗๕	๗๖	๗๘	๘๐	๘๒	๘๔	๘๖
๒.๓ กระดาษ	๖๘	๖๙	๗๐	๗๑	๗๒	๗๓	๗๔
๒.๔ อะลูมิเนียม	๗๕	๗๖	๗๗	๗๘	๗๙	๘๐	๘๑
๓. การลดปริมาณขยะอาหารเปรียบเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน	๓๘	๓๖	๓๕	๓๔	๓๒	๓๐	๒๘
๔. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๒๒	๒๕	๓๐	๓๕	๔๐	๔๕	๕๐
๕. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	๙๐.๘๕	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
๖. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง	๔๕	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐

หมายเหตุ : ๑. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีการและข้อกำหนดในกฎกระทรวง
สุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้แก่ การฝังกลบ
อย่างถูกหลักสุขาภิบาล การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงหรือพลังงาน การกำจัด
แบบผสมผสาน หรือ วิธีอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทย หรือกระทรวงสาธารณสุขกำหนด หรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำ

๒. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง ขยะบรรจุภัณฑ์พลาสติก แก้ว กระดาษ อะลูมิเนียม โดยที่ขยะพลาสติก คือ พลาสติก
เป้าหมายภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๓. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน หมายถึง ปริมาณขยะอาหารที่มีการลดการเกิดหรือนำกลับไปใช้ประโยชน์

๔. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณของเสียอันตรายชุมชนที่นำไปรีไซเคิลยังสถานที่รีไซเคิลที่ได้รับอนุญาต
ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท ๑๐๕ และ ๑๐๖ รวมกับของเสียอันตรายที่ส่งไปกำจัดยังสถานที่กำจัดของเสีย
อันตรายที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท ๑๐๑

๕. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่ได้รับการกำจัดตามกฎหมายว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๔ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยมีวิธีการ ได้แก่ เผาในเตาเผา ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ ทำลายเชื้อด้วยความร้อน และวิธีอื่น
ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๖. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้นในแต่ละปี และได้แจ้ง
การขนส่งออกไปยังบำบัด/กำจัด/รีไซเคิล ยังโรงงานผู้รับดำเนินการที่ได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี 2566

จังหวัดเชียงราย

๑. ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น และได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
๒. ขยะอินทรีย์ครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์
๓. ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
๔. ขยะอันตรายชุมชนได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
๕. ขยะติดเชื้อในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ได้รับการจัดการ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
๖. ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น
๗. อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.) มีกิจกรรมที่ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน
๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ และระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ๒๕๖๖
จังหวัดเชียงราย

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)
๑. ด้านการจัดการขยะต้นทาง	
๑.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการมูลฝอย	๑๐๐
๑.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” อย่างน้อย ๔ ครั้งต่อปี	๑๐๐
๑.๓ หมู่บ้าน/ชุมชน มีการคัดแยกขยะมูลฝอย	๘๐
๑.๔ ครุว์เรือนมีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน	๑๐๐
๒. ด้านการจัดการขยะกลางทาง	
๒.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	๑๐๐
๒.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางระบบเก็บขนขยะแยกประเภทหรือมีประกาศมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่	๑๐๐
๒.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด	๑๐๐
๒.๔ หมู่บ้าน/ชุมชน มีการติดตั้งถังขยะ หรือมีจุดรวบรวมขยะติดเชื้อชุมชนตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)	๑๐๐
๓. ด้านการจัดการขยะปลายทาง	
๓.๑ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	๙๐
๓.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการวางแผนการจัดการขยะร่วมกัน	๑๐๐
๓.๓ ขยะอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	๑๐๐
๓.๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีขยะติดเชื้อชุมชนตกค้างตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)	๑๐๐
๔. ด้านการบริหารจัดการ	
๔.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง ในระบบสารสนเทศด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๐๐
๔.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนอย่างถูกต้องครบถ้วน ไปยังจังหวัดตามระยะเวลาที่กำหนด	๗๐

คำอธิบายตัวชี้วัดเป้าประสงค์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา

๑. ด้านการจัดการขยะต้นทาง

๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอยให้ครบทุกแห่ง โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เข้าร่วมอย่างน้อย ๔ ครั้งต่อปี หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” ได้ร่วมกันทำกิจกรรมด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง อย่างน้อย ๔ ครั้งต่อปี ตัวอย่างของกิจกรรม เช่น กิจกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอย กิจกรรมการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การจัดหน่วยเฝ้าระวังเคลื่อนที่เร็วสำหรับแจ้งเหตุเกี่ยวกับขยะ กิจกรรมการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน การปลูกต้นไม้ เป็นต้น

นิยาม อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก หมายถึง บุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละ และอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง แล้วสมัครลงทะเบียนเข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก”

๑.๓ หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๘๐ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง หมายถึง หมู่บ้าน/ชุมชน มีการคัดแยกขยะมูลฝอยทั้ง ๔ ประเภท ได้แก่

- ๑) ขยะอินทรีย์ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น
- ๒) ขยะทั่วไป เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป โฟมเปื้อนอาหาร พอลียเอินอาหาร เป็นต้น
- ๓) ขยะรีไซเคิล เช่น แก้ว กระดาษ กระป๋องเครื่องดื่ม กล่องเครื่องดื่มยูเอชที เศษโลหะ ยางรถยนต์ เป็นต้น
- ๔) ขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่เคลื่อนที่ กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

โดยจัดตั้งถังขยะแบบแยกประเภท หรือแยกถุง หรือมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย เช่น การทำปุ๋ยจากขยะอินทรีย์ (ขยะเป็นปุ๋ย) กองทุนขยะของผู้สูงอายุ ผ้าป่าขยะรีไซเคิล ขยะแลกไข่ ขยะแลกสิ่งของ ขยะแลกภาษี ธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน หรือกลุ่มการแปรรูปผลิตภัณฑ์รีไซเคิล เป็นต้น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$\frac{\text{จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง} \times 100}{\text{จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}}$	$= \frac{\text{ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง}}{\text{ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง}}$
--	---

๑.๔ ครั้วเรือน ร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ติดตามผลการดำเนินการและรณรงค์การบริหารจัดการขยะอินทรีย์ในระดับครัวเรือน ตามนโยบายของรัฐบาล โครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย ตามโครงการลดก๊าซเรือนกระจก ภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER) ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยให้ครัวเรือน ทุกหลังคาเรือนในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดทำถังขยะเปียก จำนวน ๑ จุด ในเขตพื้นที่บ้านเรือนของตนเอง หรือจัดทำถังขยะเปียกรวม สำหรับครัวเรือนที่ยังไม่มีการติดตั้งถังขยะเปียก (เช่น ประชาชนที่อาศัยในหอพัก หรือคอนโดมิเนียม ฯ) ให้มีการจัดเก็บขยะเปียกที่ครัวเรือนคัดแยกไว้ แล้วนำไปรวบรวมที่ถังขยะเปียก/ขยะอินทรีย์ ที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเตรียมไว้ เป็นต้น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{ครัวเรือนที่มีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน} \times 100}{\text{ครัวเรือนทั้งหมด}} = \text{ร้อยละของครัวเรือนที่มีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน}$$

๒. ด้านการจัดการขยะกลางทาง

๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท ๒ ประเภท ได้แก่ ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปเป็นสีน้ำเงิน และภาชนะรองรับขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่หรือขยะรีไซเคิลเป็นสีเหลือง สำหรับพื้นที่ที่ต้องการเน้นในเรื่องความปลอดภัย อาจจัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีลักษณะโปร่งใสก็ได้ โดยขอให้มีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกประเภทขยะโดยชัดเจน รวมถึงภาชนะเดิมที่สามารถดัดแปลงได้

นิยาม ที่สาธารณะ หมายถึง สถานที่ที่ประชาชนใช้ร่วมกัน เช่น สวนสาธารณะ ทางเดินเท้า สนามเด็กเล่น ที่จอดรถสาธารณะ ป้ายรถเมล์ เป็นต้น

๒.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภท หรือมีประกาศมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่ หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเก็บขนขยะ มีการวางแผนการเก็บขนขยะมูลฝอยที่สอดคล้องกับพื้นที่ เช่น มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ ประเภทของขยะมูลฝอย (เช่น ขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ฯลฯ) รวมถึงเส้นทางการเก็บและขนมูลฝอย แล้วแจ้งวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บและขนขยะมูลฝอยดังกล่าวให้ผู้ก่อให้เกิดมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร (ตามข้อ ๙ ของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐)

กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่มีการเก็บขนขยะมูลฝอย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออกมาตรการในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแยกประเภท

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการวางระบบเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภท หรือประกาศมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภท} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการวางระบบเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภทหรือมีประกาศมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่}$$

๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด หรือมีการนำส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชน หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในหมู่บ้านหรือชุมชน และมีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไปกำจัดต่อไป หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนขยะอันตรายชุมชนส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัดโดยตรง

นิยาม ขยะอันตรายชุมชน หมายถึง ขยะที่มีความเป็นอันตราย หรือมีส่วนประกอบเป็นสารที่มีอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่เคลื่อนที่ กระป๋องสเปรย์บรรจุสี หรือสารเคมี เป็นต้น

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชน}}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} \times 100 = \begin{array}{l} \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนขยะอันตรายชุมชน} \\ \text{ไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด} \\ \text{หรือมีการนำส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด} \end{array}$$

๒.๔ หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๑๐๐ มีการติดตั้งถังขยะหรือมีจุดรวบรวมขยะติดเชื่อตามมาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หมายถึง หมู่บ้าน/ชุมชนจะต้องมีการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะติดเชื่อหรือมีจุดรวบรวมขยะติดเชื่อ ตามมาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เนื่องจากการระบาดของโรคดังกล่าว ก่อให้เกิดมูลฝอยติดเชื่อจำนวนมาก ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมถึงเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน โดยต้องจัดให้มีถังขยะติดเชื่อไว้ในที่สาธารณะหรือจุดรวบรวม เพื่อเป็นจุดทิ้งขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้าโดยเฉพาะ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๐.๒/ว ๔๒๕๐ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ และมีการรายงานผลการดำเนินการให้จังหวัดเชียงรายทราบด้วย

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{หมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการติดตั้งถังขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า ตามมาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)}}{\text{หมู่บ้าน/ชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} \times 100 = \begin{array}{l} \text{ร้อยละ "ของหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีถังขยะหรือจุดรวบรวม} \\ \text{ขยะติดเชื่อ " ตามมาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์} \\ \text{การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)} \end{array}$$

๓. ด้านการจัดการขยะปลายทาง

๓.๑ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๑๐๐

นิยาม

๑) ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ หมายถึง ขยะมูลฝอย ซึ่งคำนวณจากอัตราการเกิดขยะมูลฝอย คูณด้วยจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (สูตรอัตราการคำนวณปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ตามกรมควบคุมมลพิษกำหนด)

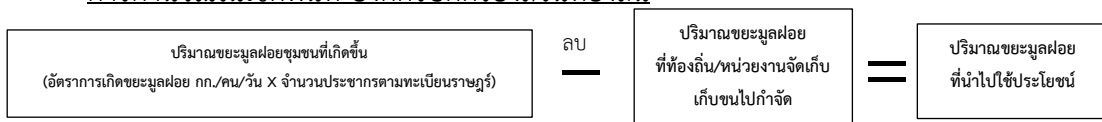
๒) ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง รวมกับปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

๓) ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ได้แก่ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เตาเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมักทำปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกลชีวภาพ (MBT) การฝังกลบแบบเทกองควบคุม (Control Dump) ขนาดน้อยกว่า ๕๐ ตัน/วัน และเตาเผา ขนาดน้อยกว่า ๑๐ ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย

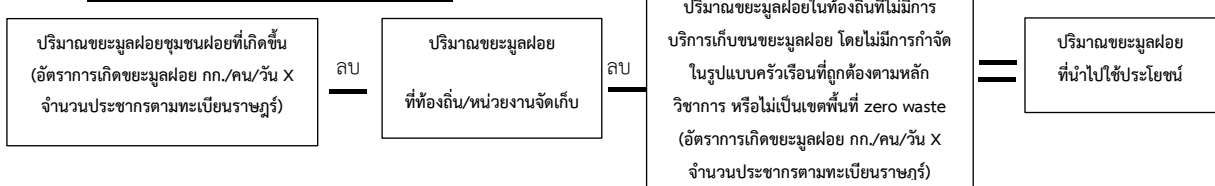
๔) ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กองทุนขยะของผู้สูงอายุ ผ้าป่าขยะรีไซเคิล ขยะแลกไข่ ขยะแลกสิ่งของ ขยะแลกภาษี กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมตลาดนัดมือสอง เป็นต้น รวมทั้งปริมาณขยะรีไซเคิลที่มีการคัดแยกที่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์

การคำนวณในเขตพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การคำนวณภาพรวมระดับจังหวัด

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง

1. ร้อยละของขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง =	$\frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง} + \text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์}}{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น}} \times 100$
หรือ	
2. ร้อยละของขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง =	$\frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง} + \text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์}}{\text{อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของ คพ. x จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์}} \times 100$

๓.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ร้อยละ ๑๐๐ มีการวางแผนจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะที่อยู่ในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดแผนการจัดการขยะมูลฝอย

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (clusters) ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย}}{\text{องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอยทั้งหมด}} \times 100 = \text{ร้อยละขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ที่มีการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย}$$

๓.๓ ขยะอันตรายชุมชน ร้อยละ ๙๐ ที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ หมายถึง ปริมาณขยะอันตรายชุมชนที่รวบรวมจากชุมชนได้ส่งไปให้บริษัทเอกชนกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งกรณีที่ย้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งกำจัดเองโดยตรง หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพรวบรวมและนำส่งบริษัทเอกชนเพื่อกำจัด

สูตรการคำนวณตัวชี้วัดความสำเร็จ

$$\frac{\text{ปริมาณขยะอันตรายชุมชนที่รวบรวมจากชุมชน ได้ส่งไปให้บริษัทเอกชนกำจัด}}{\text{ปริมาณขยะอันตรายชุมชนที่รวบรวมทั้งหมด}} \times 100 = \text{ร้อยละของปริมาณขยะอันตรายชุมชนที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ}$$

๓.๔ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ไม่มีขยะติดเชื้อตกค้าง ตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดการกับขยะติดเชื้อ เช่น มีการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะติดเชื้อ ได้แก่ หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้า เครื่องตรวจเชื้อ Antigen Test Kits (ATK) ฯลฯ ตามมาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) หรือตามแนวทางการบริหารจัดการสถานการณ์ของจังหวัดเชียงราย มีการนำส่งเพื่อไปรวบรวมกับสถานพยาบาลหรือสถานประกอบการที่ได้รับอนุญาตเป็นการชั่วคราวเพื่อกำจัดขยะติดเชื้ออย่างถูกต้องตามหลักวิชาการต่อไป โดยต้องไม่มีขยะติดเชื้อตกค้างเพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมถึงเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน

สูตรการคำนวณ : ร้อยละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีขยะติดเชื้อตกค้างตามมาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

$$\frac{\text{จำนวนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการขนส่งหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ} \times 100}{\text{จำนวนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \text{ร้อยละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีขยะติดเชื้อตกค้าง}$$

๔. ด้านการบริหารจัดการ

๔.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง

คำอธิบาย :

๑) บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง หมายถึง ข้อมูลปริมาณขยะรายเดือนที่บันทึกในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มฟ.๒) มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ เท่าเทียบกับปริมาณขยะที่คำนวณจากฐานประชากรตามทะเบียนราษฎร์

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างถูกต้อง หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง ๑๒ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๖)

สูตรการคำนวณ : ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง (ต่อเดือน)

$$\frac{\text{จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณขยะรายเดือนถูกต้อง} \times 100}{\text{จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \begin{array}{l} \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น} \\ \text{ที่มีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือน} \\ \text{ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย} \\ \text{ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง} \end{array}$$

๔.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๖๕ มีการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนอย่างถูกต้องครบถ้วนไปยังจังหวัด

คำอธิบาย :

๑) บันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อชุมชนที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบรายงานการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง หมายถึง ข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อชุมชนรายเดือนที่บันทึกในระบบรายงานนั้น มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นไม่เกิน ๒ เท่า เมื่อเทียบกับปริมาณขยะที่คำนวณจากอัตราการสร้างมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นต่อคนต่อวัน (๐.๖๕ กิโลกรัม ต่อคน ต่อวัน)

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบรายงานการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างถูกต้อง หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบรายงานการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๑๒ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๕-กันยายน ๒๕๖๖)

สูตรการคำนวณ : ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดขึ้นในระบบรายงานอย่างถูกต้อง (ต่อเดือน)

$$\frac{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อชุมชนรายเดือนถูกต้อง} \times 100}{\text{องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด}} = \begin{array}{l} \text{ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น} \\ \text{ที่มีการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชน} \\ \text{อย่างถูกต้องครบถ้วนไปยังจังหวัด} \end{array}$$

มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ให้ประสบความสำเร็จ

๑. มาตรการการดำเนินงานตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มอบนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพิธีมอบรางวัลให้แก่จังหวัดที่ชนะการประกวดการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับประเทศ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาลโดยให้กระทรวงมหาดไทย รณรงค์ให้ครัวเรือนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลดปริมาณขยะ ใช้หลักการใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการลดขยะต้นทางของประชาชน

พลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้มอบนโยบายการบริหารจัดการขยะ เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ว่า การใช้หลักการ ๓ Rs หรือ ๓ ช : Reduce (ใช้น้อย) Reuse (ใช้ซ้ำ) Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่) จะส่งผลถึงขั้นตอนการกำจัดขยะปลายทาง ช่วยให้การกำจัดขยะง่ายขึ้น และลดต้นทุนการกำจัดขยะลง ถ้าเราได้รณรงค์ให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นทาง โดยทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกัน ก็จะทำให้สถานการณ์ขยะของประเทศดีขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำป้ายกำหนดสีเพื่อแยกขยะใส่ถุงจำนวน ๔ ประเภทสำหรับขยะจากครัวเรือน และตั้งถังขยะ ๒ สี คือ สีเหลืองสำหรับขยะรีไซเคิล และสีน้ำเงินสำหรับขยะทั่วไป ส่วนขยะในพื้นที่สาธารณะ แนวทางในการจัดเก็บและการกำจัดขยะ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเลือกใช้วิธีที่เหมาะสม

จังหวัดเชียงรายจึงได้จัดทำแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” ขึ้น เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และเพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยให้จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชนในทุกครัวเรือนร่วมดำเนินการตามแผน ซึ่งมีขั้นตอนและแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ จังหวัด

๑.๑.๑ จังหวัดเชียงรายจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงแผนฯ พิจารณากำหนดเวลา เป้าหมายและกิจกรรมในการคัดแยก และการเก็บขนขยะแยกประเภทของจังหวัด เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจภาพรวมของกิจกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและกรอบระยะเวลาดำเนินการ รวมถึงพิจารณาคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมและศักยภาพเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระดับพื้นที่จัดการขยะมูลฝอยชุมชน (Clusters)

๑.๒.๒ จังหวัดเชียงรายกำหนดและประกาศแผน เป้าหมายและกิจกรรม ในการคัดแยกขยะ และการเก็บขนขยะแยกประเภท เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งภายในจังหวัดถือเป็นเป้าหมาย ในการดำเนินการร่วมกัน

๑.๒.๓ จังหวัดจัดกิจกรรมเพื่อเริ่มต้นปฏิบัติการตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง”

๑.๒.๔ เริ่มการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้การคัดแยกขยะในครัวเรือน โรงเรียน วัด ที่สาธารณะ สถานประกอบการ และร้านค้าในหมู่บ้าน

๑.๒.๕ เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพ Clusters ส่งแผนดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอย ในระดับ Clusters ตามข้อ ๑.๑.๑ และข้อ ๑.๑.๒ ให้จังหวัดเชียงราย

๑.๒.๖ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายกำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินการต่างๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายและกรอบระยะเวลาที่กำหนดในแผน

๑.๒.๗ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย

๑) อำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติตามแผน และประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) ติดตามผลการดำเนินงานและสรุปรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

๓) ให้คำปรึกษา แนะนำการดำเนินงานของจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๒.๘ ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงราย

๑) สนับสนุนการปฏิบัติตามแผน โดยกำกับให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอ และคณะกรรมการหมู่บ้านร่วมปฏิบัติตามแผน

๒) กำหนดตัวชี้วัดที่กำหนดเป็นประเด็นในการตรวจติดตามการปฏิบัติตามแผนในระดับ อำเภอ หมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๒.๙ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย

๑) กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการประสานงาน การปฏิบัติการกิจร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงราย และสำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงรายในการขับเคลื่อนแผนงาน

๒) ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ ให้คำปรึกษา พัฒนานองค์ความรู้ และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑๐ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย

๑) กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการประสานงาน การปฏิบัติการกิจร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงรายในการขับเคลื่อนแผนงาน

๒) ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ ให้คำปรึกษา พัฒนานองค์ความรู้ และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ อำเภอ

๑.๒.๑ เมื่อได้มีการประชุมรับมอบนโยบายจากจังหวัดแล้ว ให้นายอำเภอจัดประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และกำนันทุกตำบล เพื่อชี้แจงแนวทางขั้นตอน วิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมดำเนินการ

๑.๒.๒ ดำเนินการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะในครัวเรือน โรงเรียน วัด ที่สาธารณะ ห้างร้าน ร้านค้าในหมู่บ้าน เป็นต้น โดยให้อำเภอเริ่มต้นการรณรงค์ และประชาสัมพันธ์ ภายในกำหนดเวลาที่จังหวัดกำหนด

๑.๒.๓ กำกับ ติดตามและเร่งรัดการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผนฯ ของจังหวัด

๑.๒.๔ ในวันประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้นายอำเภอประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มอบหมายให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำการรณรงค์ให้ทุกครัวเรือน มีถังขยะอินทรีย์ และให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ใช้หลักการ ๓ ข. (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) ในการบริหารจัดการขยะ

๑.๒.๕ ให้นายอำเภอดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกัน กำหนดให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน มีจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชนที่ปลอดภัย เหมาะสม และประชาสัมพันธ์ ให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน นำขยะอันตรายชุมชนไปรวบรวมไว้ รอการเก็บขน

๑.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๓.๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ดำเนินการจัดการขยะอันตรายชุมชนตามแนวทางที่กำหนดไว้แล้ว ตามข้อสั่งการและแนวทางการดำเนินการตามที่กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนด

๑.๓.๒ เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

๑.๓.๒.๑. การบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๑) เมื่อได้มีการประชุมรับมอบนโยบายจากจังหวัดแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดประชุมข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ให้ทราบแนวทาง ขั้นตอนวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และขยะมูลฝอยติดเชื้อ ตลอดจนแนวทางในการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชน

๒) กำหนดแนวทางหรือวิธีการจัดทำสัญลักษณ์แยกประเภทขยะ เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บขยะของเจ้าหน้าที่เก็บขยะ เช่น การใช้ถุงขยะสีแยกประเภท หรือการใช้สติ๊กเกอร์สีแยกประเภท ติดที่ถุงขยะ หรือการใช้เชือกสีแยกประเภทมัดปากถุงขยะ หรือการติดเทปกาวสีแยกประเภทที่ถุงขยะ เป็นต้น และดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรู้ร่วมกัน

๓) เริ่มการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้และส่งเสริมการสร้างวินัย “แยกก่อนทิ้ง” และหลักการ ๓ ข. (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่) ภายในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

๔) จัดกิจกรรมเพื่อเริ่มต้นการปฏิบัติตามแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง”

๕) จัดทำสัญลักษณ์กำหนดจุดรวบรวมขยะแยกประเภทในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น การจัดทำป้าย ปักธง หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ เป็นต้น ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๖) จัดทำประกาศหลักเกณฑ์ วัน เวลาในการเก็บขน ระบบขนส่งขยะ วิธีการคัดแยก เส้นทางในการเก็บขน จุดรวบรวมขยะ รวมถึงการบริหารจัดการขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตรายชุมชน และประกาศเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบรับรู้โดยทั่วกัน เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ การเคาะประตูบ้าน เป็นต้น โดยถือปฏิบัติในพื้นที่

อย่างเคร่งครัด สร้างวินัย ลักษณะนิสัย และพฤติกรรมที่ดีให้แก่ประชาชนในการร่วมกันคัดแยกและกำจัดขยะมูลฝอยในระดับครัวเรือนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗) ให้จัดทำถังขยะแยกประเภท และนำไปวางตั้งไว้ในพื้นที่สาธารณะอย่างน้อยจุดละ ๒ ถัง ประกอบด้วย ถังขยะสีน้ำเงินสำหรับขยะทั่วไป และถังขยะสีเหลืองสำหรับขยะรีไซเคิล ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๘) รมรณรงค์และให้คำแนะนำให้ทุกครัวเรือนในเขตพื้นที่รับผิดชอบมีถังขยะอินทรีย์ทุกครัวเรือน กรณีครัวเรือนไม่มีพื้นที่จัดทำถังขยะอินทรีย์ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีจุดรวบรวมขยะอินทรีย์ ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๑.๓.๒.๒. การสร้างการรับรู้และส่งเสริมการสร้างวินัย “แยกก่อนทิ้ง”

๑) จัดให้มีการอบรมผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ความรู้วิธีการคัดแยกขยะ วัสดุรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ และขยะอันตราย

๒) จัดให้มีการอบรมครูในโรงเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการบริหารจัดการขยะในครัวเรือนและการแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อให้ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน และให้นักเรียนนำไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครอง และนำไปปฏิบัติในหมู่บ้าน/ชุมชน

๓) ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบรมให้ความรู้แก่ผู้แทนครัวเรือนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ หรือร่วมกันเรื่องวัน เวลา และกำหนดเส้นทางการเก็บขน รวมถึงจุดรวบรวมขยะการบริหารจัดการขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตรายชุมชน เพื่อนำไปประกอบการจัดทำประกาศ

๑.๔ หมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๔.๑ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน/ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการชุมชนทำการรณรงค์ให้ความรู้แก่ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เข้าใจหลักการบริหารจัดการขยะโดยใช้หลักการ ๓ ข. (ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่)

๑.๔.๒ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้มีจุดรวบรวม และคัดแยกขยะในหมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๔.๓ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำถังขยะอินทรีย์รวมของหมู่บ้าน/ชุมชน และรณรงค์ให้ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน จัดทำถังขยะอินทรีย์ภายในบ้านเรือน ตามตัวอย่างหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๑.๕ การติดตามผล

๑.๕.๑ คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยจังหวัดเชียงราย ติดตามผลการดำเนินการเพื่อให้ข้อเสนอแนะ แก้ไขปัญหา/อุปสรรค ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๕.๒ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงรายมอบหมายให้ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของในระดับพื้นที่

๑.๕.๓ ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงราย มอบหมายให้ที่ทำการปกครองอำเภอ ติดตามความก้าวหน้าของอำเภอ ทั้งระดับตำบลและหมู่บ้าน/ชุมชน

๒. มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง)

เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีประสิทธิภาพและนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ รวมทั้งเพื่อป้องกันและควบคุมการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง มีแนวทางการจัดการ ดังนี้

๒.๑ การใช้หลักการ ๓ Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ ๓ ช: ช้่น้อย ช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

๒.๑.๑ Reduce (ใช้น้อย) การใช้น้อย คือ การลดระดับการใช้ในปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ให้อยู่ในสัดส่วนที่พอเหมาะ เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้น เช่น การใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการซื้อของแทนการใช้ถุงพลาสติก การไม่รับถุงพลาสติก การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้ทิชชู ใช้ปืนโตหรือกล่องข้าวใส่อาหารแทนการใช้โฟม การใช้แก้วส่วนตัวแทนการใช้แก้วครั้งเดียวทิ้ง การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียว การบริโภคที่พอเพียง เป็นต้น

๒.๑.๒ Reuse (ใช้ซ้ำ) การใช้ซ้ำ คือ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วและยังสามารถใช้งานได้ กลับมาใช้ประโยชน์อีก เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การนำเสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้วไปบริจาค การใช้ถ่านไฟฉายแบบชาร์จใหม่ได้ การใช้ภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้ การใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง การเลือกซื้อสินค้าที่สามารถใช้ซ้ำได้ การซ่อมแซมอุปกรณ์และสิ่งของต่างๆ ไม่ทิ้งขยะ เป็นต้น

๒.๑.๓ Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่) การนำกลับมาใช้ใหม่ คือ การนำวัสดุต่างๆ เช่น กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม เป็นต้น มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่างๆ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น การนำกระป๋องอะลูมิเนียมมาหลอมเป็นชาเขียว นำกล่องเครื่องดื่ม UHT หรือถุงน้ำยาปรับผ้านุ่มมาแปรรูปเป็นกระเป๋ เป็นต้น

๒.๒ การคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย สนับสนุนและขยายผลให้ประชาชนมีการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิดมูลฝอย ตั้งแต่ระดับครัวเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ สถานราชการ ศาสนสถาน สถานบริการต่างๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะมูลฝอย และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุด ดังนี้

๒.๒.๑ คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน และขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

๒.๒.๒ คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์ โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์บรรจุลงในถุงขยะสีเขียว หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

๒.๒.๓ คัดแยกขยะทั่วไปออกจากขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์และขยะอันตราย โดยบรรจุขยะทั่วไปลงในถุงขยะสีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิลหรือขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่บรรจุลงในถุงขยะสีเหลือง และขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์บรรจุลงในถุงขยะสีเขียว และขยะพิษหรืออันตรายจากชุมชนบรรจุลงในถุงขยะสีส้ม หรือถุงที่มีสัญลักษณ์หรือข้อความระบุอยู่บนถุงก็ได้

๒.๓ การจัดการขยะโดยเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)” เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของบุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละ และอุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกันในการวางแผนและเลือกวิธีการจัดการมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน ตั้งแต่การส่งเสริมสนับสนุนการลดการเกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การจัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เช่น การจัดตั้งธนาคารขยะ การจัดตลาดนัดขยะ การเชิญชวนเอกชนเข้ามารับซื้อขยะในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นกระบอกเสียงในการสร้างความรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนในการคัดแยกขยะและการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย จัดกิจกรรมร่วมกันในการทำความสะอาดในวันสำคัญต่างๆ การส่งเสริมการเลี้ยงไส้เดือนดิน การทำปุ๋ยหมัก ฯลฯ สำหรับการจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)” เข้าร่วมโดยแบ่งเป็น ๔ ไตรมาสตามช่วงฤดูกาล และปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา รายละเอียดตามตารางปฏิทินแนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)

๒.๔ มาตรการการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบ “มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ” ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” โดยมอบหมายทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ และให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนดให้ “ผลการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย” เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โครงการ “ทำความดีด้วยใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย ลดใช้ ถุงพลาสติกหูหิ้ว และงดใช้โฟมบรรจุอาหาร โดยการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งมีกิจกรรมภายใต้โครงการดังกล่าว ประกอบด้วย ๕ กิจกรรม ดังนี้

๒.๔.๑ กิจกรรมมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

๒.๔.๒ กิจกรรมรณรงค์ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก

๒.๔.๓ กิจกรรมการลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว และงดใช้โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

๒.๔.๔ กิจกรรมทำความดีด้วยหัวใจ งดการใช้พลาสติกและโฟมในสวนสัตว์

๒.๔.๕ กิจกรรมการจัดการขยะบ่อสุ่ทะเลในพื้นที่ ๒๔ จังหวัดชายทะเล

ทั้งนี้ ได้กำหนดให้เป็นตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำปีของหัวหน้าส่วนราชการภาครัฐด้วย เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการฯ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

๓. มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กลางทาง)

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดขยะมูลฝอยต่อไปได้ มีแนวทางการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๓.๑ การสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และปริมาณขยะมูลฝอยที่ท้องถิ่นจัดเก็บและนำไปกำจัด เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และนำมาเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เช่น ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ปริมาณขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้เพื่อนำไปกำจัด องค์ประกอบขยะที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทุกด้าน และพิจารณาความครอบคลุมพื้นที่การให้บริการการเก็บขนว่าครอบคลุมทุกพื้นที่หรือไม่ หากไม่ครอบคลุม ควรมีการส่งเสริมให้เกิดการบริการที่ครอบคลุมทั่วพื้นที่ โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบันทึกข้อมูลในแบบรายงานผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ (มฝ.๒) ผ่านระบบสารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์กำหนดนโยบาย การวางแผนงาน/โครงการ และการเลือกใช้เทคโนโลยีในการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลขยะมูลฝอย รวมถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เข้าในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นกัน ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดทำฐานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยการเก็บรวบรวมผลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ขยะที่จัดเก็บได้จากครัวเรือน สถานที่กำจัดขยะ หน่วยงานที่รับจ้างเก็บขน หรือรับกำจัดขยะ เป็นต้น นำมาประมวลผลข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการต่อไป

๓.๒ การรณรงค์และประชาสัมพันธ์การลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ได้ตระหนักและมีจิตสำนึกในการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย

๓.๓ การจัดวางภาชนะรองรับขยะแบบแยกประเภท อย่างน้อย ๒ ประเภท ไว้ในสถานที่สาธารณะให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่นั้นๆ ได้แก่ ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปเป็นสีน้ำเงิน ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยรีไซเคิลหรือขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่เป็นสีเหลือง สำหรับพื้นที่ที่ต้องการเน้นในเรื่องความปลอดภัย อาจจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่มีลักษณะโปร่งใสก็ได้ โดยขอให้มีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกประเภทของขยะโดยชัดเจน รวมถึงภาชนะเดิมที่สามารถดัดแปลงได้ สำหรับในพื้นที่ของเอกชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดท้องถิ่นเพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ของเอกชนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปได้ ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณขยะมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่แห่งนั้น โดยอย่างน้อยต้องมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ซึ่งพื้นที่ดังกล่าว ได้แก่ ปั๊มน้ำมัน หอพัก โรงแรม ห้างสรรพสินค้า สถานที่จำหน่ายอาหาร ตลาดน้ำ/ตลาดนัด/ถนนคนเดินสถานบันเทิง สถานที่ท่องเที่ยว และสถานพยาบาลของเอกชน ฯลฯ

๓.๔ กำหนดจุดหรือสถานที่รวบรวม “ขยะอันตรายจากชุมชน” โดยการจัดวางภาชนะรองรับขยะพิษหรือขยะอันตรายจากชุมชนไว้ในพื้นที่ที่มีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่นในหมู่บ้านหรือชุมชนแห่งนั้นอย่างน้อย ๑ จุด

๓.๕ กำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บขนขยะมูลฝอยให้แก่ประชาชน และประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

๓.๖ จัดให้มีระบบการเก็บขนขยะมูลฝอย โดยให้มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยที่เพียงพอ และดำเนินการตามมาตรฐาน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๗ จัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย หากขยะทางในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยจากหมู่บ้าน/ชุมชนห่างจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยควรจัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย เพื่อเป็นสถานที่ตั้งกลางระหว่างแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และเป็นที่พักหรือรวบรวมขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้จากในหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อลดระยะทาง การขนส่งขยะมูลฝอยก่อนส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเกินกว่า ๔๐ กิโลเมตร หากจำเป็นต้องขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัดร่วมกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่น และไม่มียานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยเพียงพอที่จะขนส่งไปยังสถานที่กำจัด ควรจัดให้มีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยเพื่อรวบรวมขยะมูลฝอยที่รอการขนส่งไปยังสถานที่กำจัด เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง โดยจะต้องพิจารณาตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑) ระยะทางในการขนส่งขยะมูลฝอยไปยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม ๔๐-๕๐ กิโลเมตร โดยต้องพิจารณาความคุ้มค่าในการขนส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๒) การออกแบบและการก่อสร้างสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานหรือข้อกำหนดของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือมาตรฐานอื่นที่ยอมรับได้

๓) ความสามารถในการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น และความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการ

๓.๘ ออกข้อกำหนดท้องถิ่น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จนถึงปัจจุบัน กฎกระทรวงสุลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมทั้งอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บ ขนและกำจัดขยะมูลฝอย ตามกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙

๔. มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ปลายทาง)

๔.๑ กำจัดขยะมูลฝอยตกค้าง (ขยะมูลฝอยเก่า) ขยะมูลฝอยตกค้างจะต้องได้รับการกำจัดให้หมดไป โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๔.๑.๑ สำรวจ ประเมิน สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเพื่อปิดหรือจัดทำแผนงานฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๔.๑.๒ ปิด/หรือฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อจัดการขยะมูลฝอยเก่า โดยการรื้อร่อนขยะมูลฝอยในพื้นที่บ่อขยะมูลฝอย และแปรรูปขยะมูลฝอยผลิตเป็นเชื้อเพลิง (Refuse Derived Fuel: RDF) เพื่อส่งไปเป็นวัตถุดิบให้แก่โรงงานเอกชน หรือส่งไปยังเตาเผาขยะมูลฝอยเพื่อผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า (รูปแบบการดำเนินโครงการแปรรูปขยะมูลฝอยผลิตเป็นเชื้อเพลิง RDF) โดยถือปฏิบัติ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๒๓ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับเอกชนที่ได้รับมอบหมาย นำมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปดำเนินการใช้หรือหาประโยชน์โดยวิธีการ จำหน่าย จ่าย โอน ตามข้อ ๒๒ และข้อตกลงในหมวด ๓ ซึ่งกำหนดให้จัดทำข้อเสนอโครงการเสนอ ต่อคณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการกลาง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงศักยภาพ ต้นทุน ความคุ้มค่า และประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ

๔.๑.๓ ดำเนินการฟื้นฟู/ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย โดยให้ดำเนินการฟื้นฟู/ปรับปรุง สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ คือ สถานที่กำจัดขยะที่มีการเทกองขยะมูลฝอยแบบเปิด (Open Dump) และสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการให้เป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย แบบควบคุม (Controlled Dump) หรือฝังกลบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfills) หรือให้ดำเนินการ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๒ และหมวด ๓ เป็นต้นไป

๔.๑.๔ ติดตามตรวจสอบการปนเปื้อนน้ำชะขยะมูลฝอยบริเวณโดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๔.๑.๕ การจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะตกค้างสะสมในพื้นที่

๔.๒ การสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นควรได้รับการจัดการและกำจัด ให้หมดทุกวัน ไม่ควรมีขยะตกค้างหรือขยะสะสม และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการขยะมูลฝอย ควรมีการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน คือ การจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เพื่อกำจัดขยะมูลฝอยหรือแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน ทั้งนี้ การส่งไปยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม เริ่มต้นต้องมีระบบการคัดแยกขยะมูลฝอยและนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์มากที่สุด ส่วนที่เหลือจึงจะนำไป กำจัดยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม ซึ่งจะทำให้ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอยลดลง และยังลดต้นทุน การกำจัดอีกด้วย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่มพื้นที่ ดังนี้

๔.๒.๑ การรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters) กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้ทุกจังหวัด ดำเนินการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันจังหวัดเชียงราย มีการรวมกลุ่มพื้นที่จัดการมูลฝอย (Clusters) จำนวน ๓ กลุ่ม (ไม่รวมองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย) โดยให้ถือปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประกาศ กระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๒.๒ การเลือกใช้วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยตามประเภทขยะมูลฝอย กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้

- การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล
- การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ
- การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน
- การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงหรือพลังงาน
- วิธีการอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด หรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำตามที่เห็นสมควร

โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องพิจารณาดำเนินการนำขยะมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปกำจัดในสถานที่ที่มีวิธีการกำจัดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ สำหรับในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ในหมวดที่ ๓ เป็นต้นไป คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อจัดให้มีการให้บริการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย โดยให้ปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ ๑๓ วรรคสอง ที่ได้กำหนดให้ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอนุโลม

๕. มาตรการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีการแพร่ระบาดรุนแรงหลายพื้นที่ ส่งผลให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีมูลฝอยติดเชื้อเป็นจำนวนมาก ซึ่งต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อลดและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค รวมถึงความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน ซึ่งทางกระทรวงมหาดไทยได้แจ้งคำแนะนำของกรมอนามัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และมาตรการของกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีมาตรการหลัก ๓ มาตรการ ได้แก่ มาตรการรณรงค์คัดแยกขยะ มาตรการเก็บขยะ และมาตรการกำจัดขยะ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุดที่ มท ๐๘๒๐.๒/ว ๔๒๙๐ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๕.๑ มาตรการต้นทาง รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เช่น หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้า ชุดตรวจ Antigen Test Kit ขยะที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย หรือสารคัดหลั่ง จากการแยกกักตัวที่บ้าน (Home Isolation) และการแยกกักตัวในชุมชน (Community Isolation) โดยแยกใส่ถุงต่างหากจากถุงขยะประเภทอื่น ปิดปากถุงให้แน่น ทำสัญลักษณ์ที่ถุงขยะ หรือใส่ถุงใส และนำไปทิ้งในถังขยะสีแดง ซึ่งจัดให้เป็นถังขยะติดเชื้อ หรือนำไปทิ้งไว้ในจุดรวบรวมขยะติดเชื้อเป็นการเฉพาะเพื่อรอการเก็บขน และต้องล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ทันที

๕.๒ มาตรการกลางทาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีถังขยะสีแดงไว้ในที่สาธารณะหรือสถานที่รวบรวมขยะ เพื่อเป็นจุดทิ้งมูลฝอยติดเชื้อชุมชนเป็นการเฉพาะ และจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อ ได้แก่ ถุงมือ หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้าและเครื่องแต่งกายที่รัดกุม เป็นต้น ให้กับผู้ปฏิบัติงานเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อสวมใส่ในการปฏิบัติงาน รวมถึงทำความสะอาดอุปกรณ์ต่าง ๆ และเครื่องแต่งกายที่สวมใส่ในขณะที่ปฏิบัติงานเมื่อปฏิบัติงานเสร็จ รวมทั้ง ฉีดล้างรถบรรทุกเก็บขนขยะมูลฝอยเป็นประจำทุกวัน

๕.๓ มาตรการปลายทาง ให้การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อชุมชนเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยอาจจ้างเหมาเอกชนที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายหรือหน่วยงานรัฐ หากยังไม่มีความพร้อมในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ อาจดำเนินการโดยเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อในชุมชนมาพักรวมที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล) หรือโรงพยาบาลในพื้นที่เพื่อรอการนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ รายละเอียดการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ข้างต้น ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของกรมอนามัย และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด โดยคำนึงถึงศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตามความเหมาะสมกับพื้นที่ด้วย

มาตรการจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชน

1 ต้นทาง

รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เช่น หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้า ชุดตรวจ Antigen Test Kit ขยะที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย หรือสารคัดหลั่ง จากการแยกตัวที่บ้าน (Home Isolation) และการแยกตัวในชุมชน (Community Isolation) โดยแยกใส่ถุงต่างหากจากถุงขยะประเภทอื่น และนำไปทิ้งในถังขยะสีแดง หรือจุดรวบรวมเฉพาะ:

หน้ากากอนามัย

Antigen Test Kit

Home Isolation
Community Isolation

คัดแยกขยะ

ถังขยะสีแดง

2 กลางทาง

2

อปท. จัดให้มีถังขยะสีแดง ไว้ในที่สาธารณะหรือสถานที่รวบรวมขยะ เพื่อเป็นจุดทิ้งมูลฝอยติดเชื้อเฉพาะ:

อปท. จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อให้กับผู้ปฏิบัติงานเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อส่วนี ๒ ในการปฏิบัติงาน

อปท. จัดตั้งที่เก็บกักขยะอันตรายมูลฝอยติดเชื้อ ที่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ:

อปท. สามารถขนมูลฝอยติดเชื้อด้วยยานพาหนะขนมูลฝอยชั่วคราว

3

3 ปลายทาง

อปท. อาจจ้างเหมาเอกชนที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายหรือหน่วยงานรัฐ ดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

อปท. สามารถร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือหน่วยงานของรัฐในการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด

อปท. สามารถนำส่งขยะมูลฝอยติดเชื้อไปยังโรงงานที่สามารถทำลายมูลฝอยติดเชื้อด้วยความร้อนไม่น้อยกว่า ๗๖๐ องศาเซลเซียสและทำลายอากาศเสียด้วยความร้อนไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ องศาเซลเซียส

ได้แก่

- โรงงานกำจัดของเสียเฉพาะที่กำจัดโดยกระบวนการเผา
- โรงงานที่ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าจากขยะชุมชน
- โรงงานที่ประกอบกิจการผลิตปูนซีเมนต์
- โรงงานอื่น ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมมิได้เป็นการชั่วคราว

๖. มาตรการการจัดการขยะพลาสติก

๖.๑ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก ประกอบด้วย ๒ เป้าหมาย ดังนี้

(๑) การลด และเลิกใช้พลาสติกเป้าหมาย ด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม (Cap Seal), ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ผสมสารอ็อกโซ (Oxo), ไมโครบีด (Micro bead) ถุงพลาสติกหูหิ้วขนาดความหนาน้อยกว่า ๓๖ ไมครอน, กล่องโฟมบรรจุอาหาร, แก้วพลาสติก (แบบบางใช้ครั้งเดียว) และ ๔) หลอดพลาสติก

(๒) การนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์เข้าสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๖.๒ แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการขยะพลาสติก

๖.๒.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในระดับอำเภอในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้สู่การปฏิบัติของประชาชนในพื้นที่ ดังนี้

(๑) การลด เลิกใช้ พลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และไม่สามารถนำกลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

(๒) โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เพื่อลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน

(๓) การรณรงค์แจกหลอดพลาสติกและพลาสติกใช้ครั้งเดียว ในสถานที่บริการโดยให้แจกในกรณีที่มีการร้องขอ ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน

(๔) การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียนและการจัดการทรัพยากร ด้วยการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง

(๕) การสนับสนุนการนำขยะพลาสติกเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล

(๖) การนำขยะพลาสติกเป้าหมายเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ภายใต้ความร่วมมือขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน

(๗) การส่งเสริมให้ร้านรับซื้อของเก่ามีการจัดการสภาพร้านที่ดี

(๘) การพัฒนาระบบรวบรวมขยะพลาสติกในพื้นที่ของรัฐหรือเอกชนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน อาทิ ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ รวมทั้งส่งเสริมระบบเรียกคืนบรรจุภัณฑ์ (Deposit Refund)

๖.๒.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ดังนี้

(๑) การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการคัดแยก/รวบรวมขยะภายใต้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(๒) ส่งเสริมให้เกิดหน่วยคัดแยกขยะรีไซเคิลออกจากขยะอินทรีย์ในระดับชุมชน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับขยะพลาสติกและขยะรีไซเคิลอื่น ๆ

(๓) การวางระบบและโครงสร้างพื้นฐานในการคัดแยกและจัดการขยะแบบครบวงจรในพื้นที่

๖.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแผนงาน/โครงการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel: RDF)

๖.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงรายร่วมกันดำเนินการตามแผนงาน/โครงการจัดทำโมเดลโครงการนำร่องการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่นำร่อง ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองเชียงราย, แม่สาย, พาน, เทิง, เชียงของ และแม่ลาว

๗. มาตรการจัดการขยะพลาสติก ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก

๗.๑. มาตรการ

๗.๑.๑ มาตรการลดการเกิดขยะพลาสติก ณ แหล่งกำเนิด มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการป้องกันและควบคุมการเกิดของเสียจากการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ โดยการออกแบบ/ผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco - design) ลดปริมาณสารพิษในผลิตภัณฑ์ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตด้วยการเลือกใช้วัตถุดิบในการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพของระบบนิเวศธรรมชาติในการรองรับมลภาวะจากพลาสติก ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจเพื่อกำหนดให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของตนเอง

๗.๑.๒ มาตรการลด เลิกใช้พลาสติก ณ ขั้นตอนการบริโภค มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยการเสริมสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการบริโภคที่เหมาะสม ลดการบริโภคพลาสติกที่ฟุ่มเฟือย ส่งเสริมการจัดซื้อ/บริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและเอกชนในการลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

๗.๑.๓ มาตรการจัดการขยะพลาสติกหลังการบริโภค มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ส่งเสริมให้ประชาชนลดและคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ด้วยหลักการ ๓ Rs : Reduce Reuse Recycle การส่งเสริมให้มีการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF) การจัดทำหลักเกณฑ์แนวทางการส่งเสริมการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ใหม่ การส่งเสริมให้อุตสาหกรรมบางประเภทต้องใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลพลาสติก รวมทั้งมาตรการส่งเสริมทางภาษีสำหรับผู้ประกอบการที่มีการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ใหม่ ตลอดจนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และจัดหาเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติกอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างโมเดลธุรกิจที่ยั่งยืน ประกอบด้วยแผนงาน/โครงการ ดังนี้

๑) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับท้องถิ่นในการคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อให้การจัดการขยะเป็นไปตามหลักการ ๓ Rs : Reduce Reuse Recycle

๒) การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาระบบการนำพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ด้วยระบบ Circular Economy

๓) การส่งเสริมให้มีการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF) โดยร่วมมือกับภาคเอกชนที่มีความพร้อมเข้าร่วมดำเนินการ

๔) การเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานให้กับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพรับซื้อของเก่า

๕) การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ประกอบการ หรือชุมชน หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพลาสติกที่ดี

๖) การควบคุมการนำเข้าเศษพลาสติกจากต่างประเทศ

๗) การพัฒนานโยบายเฉพาะเพื่อการจัดการขยะพลาสติก

๘) การกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกในทะเล

๗.๒ กลไกการขับเคลื่อน

๗.๒.๑ สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) หรือการประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ

๗.๒.๒ การสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในทุกระดับทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ได้แก่ หน่วยงานราชการทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการประจำจังหวัด/อำเภอ ภาคเอกชน ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้บริโภค

๗.๒.๓ การใช้เครื่องมือและกลไกต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑) มาตรการทางการเงินการคลัง โดยอาจเป็นเงินงบประมาณจากภาครัฐและเอกชน ได้แก่ เงินลงทุนจากภาคเอกชน เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม และงบประมาณแผ่นดิน

๒) การสร้างแรงจูงใจ ด้วยการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ และการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ รวมทั้งเครื่องมือทางสังคม เพื่อสนับสนุนการเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

๓) การสนับสนุนการวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีเกี่ยวกับระบบการจัดการ ระบบฐานข้อมูล นวัตกรรมในการจัดการขยะพลาสติกทั้งบนบกและทะเล

๔) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาระบบการจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการป้องกันขยะบกลงสู่ทะเล

๗.๓ หน่วยงานขับเคลื่อน จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗.๔ แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน

๗.๔.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำแนวนโยบาย มาตรการ และเป้าหมายของร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติกมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการขยะพลาสติกในท้องถิ่น ออกข้อกำหนดและเทศบัญญัติเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานจัดการขยะพลาสติก และรณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึก และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมเพื่อลดปริมาณขยะพลาสติก ให้กับผู้บริโภค ประชาชน ชุมชน ด้วยหลักการ ๓R รวมทั้งติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

๗.๔.๒ ภาคประชาชน ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมลด คัดแยก และนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ โดยใช้หลักการ ๓R และเป็นเครือข่ายในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรมในระดับครัวเรือนและขยายผลในชุมชน

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ

เป้าหมายของจังหวัดเชียงราย	กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๑. ด้านการจัดการขยะต้นทาง			
๑.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย	มีการออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย	- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ	- ภาคประชาชน - ภาคเอกชน - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย
๑.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เข้าร่วมอย่างน้อย ๔ ครั้ง ต่อปี	(๑) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรับสมัคร “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)” และอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองอย่างต่อเนื่อง	- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ	- ภาคประชาชน - ภาคเอกชน - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย
	(๒) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงการ/กิจกรรมรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) เข้าร่วมอย่างน้อย ปีละ ๔ ครั้ง ดังนี้ (๒.๑) จัดกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน เริ่มตั้งแต่การลดการเกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย และการรวบรวมขยะมูลฝอย เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเก็บขน	- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ	- ภาคประชาชน - ภาคเอกชน - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย

เป้าหมายของจังหวัดเชียงราย	กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๒.๒) การจัดกิจกรรมการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น นัดเวลาเก็บขยะมูลฝอย เก็บกวาดขยะมูลฝอย เป็นต้น (๒.๓) สอดส่องดูแล ฝักระวัง และรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ (๒.๔) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ เช่น กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน เป็นต้น (๒.๕) เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์เพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ภาครัฐ การภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการจัดการมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน		

เป้าหมายของจังหวัดเชียงราย	กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๑.๓ หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๘๐ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชน ที่ต้นทาง	(๑) มีการคัดแยกขยะ ๔ ประเภท โดยการส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะในหน่วยงาน หมู่บ้าน ชุมชน การนำขยะรีไซเคิลมาใช้ซ้ำ หรือการนำมาผลิตเป็นสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป การจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อนเพื่อรองรับขยะอินทรีย์ การคัดแยกขยะอันตราย เช่น ขยะอิเล็กทรอนิกส์ขนาดเล็ก รวมถึงการจัดกิจกรรม เช่นการทำปุ๋ยจากขยะอินทรีย์ (ขยะเป็นปุ๋ย) กองทุนขยะของผู้สูงอายุ ผ้าป่าขยะรีไซเคิล ขยะแลกไข่ ขยะแลกสิ่งของ ขยะแลกภาษี ธนาคารขยะ ชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน หรือกลุ่ม การแปรรูปผลิตภัณฑ์รีไซเคิล เป็นต้น	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก	- ภาคประชาชน - ภาคเอกชน - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย - สำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย - สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดเชียงราย
	(๒) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชน รวมถึงผู้ประกอบการในท้องถิ่น เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ ประเภทต่างๆ เช่น การจัดการกับขยะทั่วไป การคัดแยกขยะรีไซเคิลกลับมาใช้ประโยชน์ รวมถึงการลดขยะประเภทใช้ครั้งเดียว (single use) และแนวทางในการจัดการกับขยะรีไซเคิลที่มีในครัวเรือน หรือสถานประกอบการ การจัดการกับขยะอินทรีย์ เพื่อรองรับมูลฝอยประเภทอาหารจากครัวเรือน หรือการนำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก เป็นต้น		
	(๓) ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้หมู่บ้าน/ชุมชน ให้มีกิจกรรมคัดแยกขยะอย่างต่อเนื่อง การประสานงานกับผู้ประกอบการท้องถิ่น เพื่อความร่วมมือในการจัดการกับขยะชุมชน เช่น ซาเล้ง หรือ โรงงานรีไซเคิลขยะ เป็นต้น		

เป้าหมายของจังหวัดเชียงราย	กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๑.๔ ครีวเรือน ร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน	(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจข้อมูลครัวเรือนที่มีอยู่ทั้งหมดตามจำนวนที่มีผู้อาศัยอยู่จริง (ข้อมูลผู้อาศัยอยู่จริงในพื้นที่ตามฐานข้อมูล ThaiQM กรมการปกครอง) (๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจข้อมูลครัวเรือนที่มีความพร้อมและไม่มีความพร้อมในการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน (๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แนะนำ ส่งเสริม และขอความร่วมมือให้ครัวเรือนจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน สำหรับครัวเรือนที่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อนครัวเรือนได้ รวมถึงสาธิตวิธีการใช้งาน (๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศขอความร่วมมือประชาชนที่มีความต้องการนำขยะเปียกลดโลกร้อนไปใช้ประโยชน์ เช่น เลี้ยงสัตว์ ทำปุ๋ยอินทรีย์ และลงทะเบียนเพื่อเชิญชวนนำขยะไปใช้ประโยชน์ (๕) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำถังขยะเปียกรวมสำหรับครัวเรือนที่ไม่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือนได้ และจัดทำแผนเก็บขนประกาศให้ประชาชนทราบ (๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บขยะเปียกที่ครัวเรือนคัดแยกไว้ ดำเนินการตามกระบวนการต่อไป	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ผู้นำท้องที่ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน - อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก - อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน - อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน - สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- ภาคประชาชน - ภาคเอกชน - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย/อำเภอทุกอำเภอ - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย/อำเภอทุกอำเภอ - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย

เป้าหมายของจังหวัดเชียงราย	กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(๗) จัดหาสถานที่กลางสำหรับจัดทำภาชนะรองรับขยะเปียก เพื่อเป็นจุดรวบรวมขยะเปียกจากชุมชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดวัน เวลา และเส้นทางการจัดเก็บ (๘) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำจุดรวบรวมขยะเปียกในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียน (๙) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความรู้แก่เด็ก นักเรียน และประชาชนในชุมชนเรื่องการบริหารจัดการขยะ		
๒. ด้านการจัดการขยะกลางทาง			
๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และหรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	(๑) สำรวจสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อประเมินสถานการณ์และเตรียมการจัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอย	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- ภาคประชาชน - ภาคเอกชน - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย/อำเภอทุกอำเภอ - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงราย
	(๒) จัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบให้ครบทุกแห่ง		
	(๓) จัดหายานพาหนะขนขยะมูลฝอยและพนักงานประจำรถให้เพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น		
	(๔) ตรวจสอบและป้องกันไม่ให้ขยะมูลฝอย น้ำ หรือสิ่งอื่นที่เกิดจากการขนขยะมูลฝอยตกหล่น รั่วไหลออกจากรถเก็บขนขยะมูลฝอย		
	(๕) การทำความสะอาดยานพาหนะให้มีความสะอาดเป็นประจำทุกครั้งที่มีการขนขยะ		

เป้าหมายของจังหวัดเชียงราย	กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๒.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการวางระบบ การเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภท หรือมีประกาศมาตรการการจัดการ ขยะมูลฝอยแยกประเภท ให้สอดคล้องกับพื้นที่	(๑) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขน มีการเก็บขน แบบแยกประเภท ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐ ข้อ ๙	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- ภาคประชาชน - ภาคเอกชน
	(๒) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เพื่อแจ้งให้ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทราบโดยทั่วกัน		
	(๓) จัดเตรียมยานพาหนะ และเส้นทางในการเก็บขนขยะ ให้เหมาะสมสำหรับการเก็บขนขยะแยกประเภท		
๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๙๐ มีการขนขยะอันตราย ชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตราย ของจังหวัดหรือมีการนำส่งไปให้ บริษัทเอกชนนำไปกำจัด	(๑) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะอันตรายชุมชนอย่างน้อย หมู่บ้าน/ชุมชนละ ๑ แห่ง	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- ภาคประชาชน - ภาคเอกชน - องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเชียงราย - สำนักงานส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย
	(๒) การขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวม ขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไปกำจัด ต่อไป		
	(๓) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชน และผู้ประกอบการในท้องถิ่น เกี่ยวกับขยะอันตรายชุมชน ประเภทต่างๆ การจัดการขยะอันตรายชุมชนจากการทิ้ง หรือกำจัดขยะอันตรายชุมชนไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และจุดรวบรวมขยะอันตรายของชุมชน		
	(๔) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขนขยะ อันตรายชุมชน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขน พร้อม ทั้งแจ้งให้ประชาชนในชุมชนทราบ		

เป้าหมายของจังหวัดเชียงราย	กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๒.๔ หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๑๐๐ มีการติดตั้งถังขยะ หรือจุดรวบรวมขยะติดเชื้อ ตามมาตรการการจัดการขยะ ในช่วงสถานการณ์การระบาด ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	(๑) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะติดเชื้อหรือจุดรวบรวม ขยะติดเชื้อ อย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชนละ ๑ แห่ง	- องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น - โรงพยาบาล/โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลในสังกัดองค์รปกครอง ส่วนท้องถิ่น	- สำนักงานส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย/อำเภอ ทุกอำเภอ - สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดเชียงราย/อำเภอ ทุกอำเภอ - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๒) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชน เกี่ยวกับขยะติดเชื้อประเภทต่างๆ การจัดการขยะติดเชื้อ และการประชาสัมพันธ์จุดรวบรวมขยะหน้ากากอนามัย และหน้ากากผ้าของชุมชน	- องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น - สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ทุกอำเภอ - สำนักงานส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ	- สำนักงานส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย - สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดเชียงราย - โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของจังหวัดเชียงราย	กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๓. ด้านการจัดการขยะปลายทาง			
๓.๑ ขยะมูลฝอยชุมชน ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการร้อยละ ๙๐	(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดอบรมการสร้างนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์จากขยะแก่ประชาชนเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ เช่น โซฟาลังขยะ โต๊ะเก้าอี้เครื่องใช้ภายในบ้านจากไม้เก่า ไม้กวาดจากเศษพลาสติก เตาเผาไร้วควัน การทำสารบำรุงดินจากไส้เดือนดิน เป็นต้น	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - หมู่บ้าน/ชุมชน - สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง	- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย - สภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะก่อนนำไปทิ้งอย่างไร้ประโยชน์ เช่น ผ้าป่าขยะรีไซเคิล การล่องเรือเก็บขยะ กิจกรรม Big Cleaning Day กิจกรรมทำสารบำรุงดิน น้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว กิจกรรมธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมขยะแลกไข่/สิ่งของ กิจกรรมตลาดนัดมือสอง เป็นต้น		
	(๓) สถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ตลอดจนสถาบันการศึกษาในพื้นที่ จัดกิจกรรมให้ความรู้ ๓ Rs หรือ ๓ ช. ให้แก่เด็ก นักเรียน และนักศึกษา เช่น วิธีการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะ การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้มีการอำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียน สถานศึกษา วัด หรือหน่วยงานราชการ		

เป้าหมายของจังหวัดเชียงราย	กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	ในพื้นที่ โดยการจัดตั้งภาชนะรองรับแบบแยกประเภท เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะ		
	(๔) ขอความร่วมมือ “ประชารัฐ” ตั้งแต่ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน (ในเขตอำเภอ) ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และรณรงค์ให้ใช้ถุงผ้า	- อำเภอ - องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น	- ส่วนราชการส่วนภูมิภาค ระดับจังหวัด/อำเภอ ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย - สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ (เชียงใหม่) - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงราย - หอการค้า จังหวัดเชียงราย - สภาอุตสาหกรรม จังหวัดเชียงราย - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๕) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้คัดแยกขยะมูลฝอยรายย่อย เช่น ชาเล้ง ร้านค้าของเก่า เครือข่ายชุมชน เข้ามารับบริการในหมู่บ้าน/ชุมชน		
	(๖) องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดการรวมกลุ่มประชาชนที่สมัครใจตั้งเป็นกลุ่มบริหารจัดการขยะ และจัดหาสถานที่ทำการกลุ่ม รวมทั้งนัดหมายผู้ค้าของเก่ารับซื้อ หรือกลุ่มจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนขยะเป็นเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่า อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง		
	(๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการภาคเอกชน ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติกและโฟม หรือนำถุงพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ประโยชน์ หรือขอความร่วมมือจากภาคเอกชนไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและให้สร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน		
	(๘) จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน		

เป้าหมายของจังหวัดเชียงราย	กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(๙) ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง ให้มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง โดยกระบวนการต่างๆ ดังนี้ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineer Landfill) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เตาเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ การแปรรูปเพื่อผลิตพลังงาน (WTE) การหมักปุ๋ย (Compost) การแปรรูปขยะเป็นเชื้อเพลิง (RDF) การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกล-ชีวภาพ (MBT) การฝังกลบแบบเทกองควบคุม (Control Dump) ขนาดน้อยกว่า ๕๐ ตัน/วัน และเตาเผา ขนาดน้อยกว่า ๑๐ ตัน/วัน ที่มีระบบกำจัดอากาศเสีย		
	(๑๐) รวบรวมตัวเลขปริมาณขยะที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เก็บขนไปกำจัดที่ระบบกำจัด หรือประสานขอตัวเลขปริมาณที่บ่อหรือระบบกำจัดของเอกชน ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ้างเก็บ/ขน/กำจัด จัดทำเป็นฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นรวมทั้งรายงานข้อมูลผ่าน สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย เพื่อรวบรวมให้ สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ ๑ (เชียงใหม่) รายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศของกรมควบคุมมลพิษ		

เป้าหมายของจังหวัดเชียงราย	กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	(๑๑) ในกรณีพื้นที่นั้นๆ ไม่มีระบบการให้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอย ให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมประชาชนกำจัดขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยคำนึงความเหมาะสมของพื้นที่ ไม่ก่อให้เกิดมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม		
๓.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ร้อยละ ๑๐๐ มีการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการวางแผนความร่วมมือ รวมถึงการวางระบบขนขยะมูลฝอยไปไปยัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) อย่างมีมาตรฐาน และถูกต้องตามหลักวิชาการ	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย - องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๓.๓ ขยะอันตรายชุมชน ร้อยละ ๑๐๐ ที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	(๑) ในระหว่างรวบรวมขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายเพื่อกำจัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสถานที่จัดเก็บที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย (๒) ขนขยะอันตรายชุมชนให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	- องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย - เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง	- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

เป้าหมายของจังหวัดเชียงราย	กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๓.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ไม่มีขยะติดเชื้อตกค้าง ตามมาตรการการจัดการขยะ ในช่วงสถานการณ์การระบาด ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	(๑) มีการวางระบบการขนขยะหน้ากากอนามัยและ หน้ากากผ้าของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปรวบรวมกับ ขยะติดเชื้อของสถานพยาบาล เช่นโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล เป็นต้น เพื่อนำส่งกำจัดต่อไป	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- สำนักงานส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย - สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดเชียงราย - โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
	(๒) จัดระบบการขนขยะติดเชื้อให้เป็นไปตามมาตรการ จัดการขยะมูลฝอยในช่วงสถานการณ์การระบาด ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการเก็บขน ระหว่างขน และการกำจัด		
	(๓) มีการดำเนินการจัดเก็บและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด โดยอาจนำส่งสถานที่ กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ที่ได้ดำเนินการประสานหน่วยงาน ที่มีศักยภาพในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้ ได้แก่ โรงงานกำจัดของเสียเฉพาะที่กำจัดโดยการเผา โรงงานที่ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าจากขยะชุมชน ขยะอุตสาหกรรมหรือแบบผสมผสานทั้งแบบเผาตรง และใช้เชื้อเพลิง RDF และโรงงานที่ประกอบกิจการ ผลิตปูนซีเมนต์ มาสนับสนุนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเป็นการชั่วคราว		

เป้าหมายของจังหวัดเชียงราย	กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๔. ด้านการบริหารจัดการ			
๔.๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีการบันทึกข้อมูล ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการ ขยะมูลฝอยขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น	(๑) มีการตรวจสอบข้อมูลที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้บันทึกและยืนยันข้อมูลในระบบสารสนเทศ ด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (มผ.๒) ทุกวันที่ ๕ ของทุกเดือน	- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - สำนักงานส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ	- สำนักงานส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย - สำนักงานทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงราย
	(๒) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินการบันทึก ข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (มผ.๒) ในทุกวันที่ ๓ ของทุกเดือนได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน		
๔.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๗๐ มีการรายงานข้อมูล การบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ชุมชนอย่างถูกต้องครบถ้วน ไปยังจังหวัด	(๑) มีการตรวจสอบข้อมูลที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รายงานแก่จังหวัดและบันทึกข้อมูลในระบบการจัดการ มูลฝอยติดเชื้อชุมชนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน		
	(๒) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการรายงานข้อมูล การจัดการมูลฝอยติดเชื้อชุมชน ให้แก่จังหวัดอย่างถูกต้อง และครบถ้วน		

มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๑. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้บุคลากรในสังกัด เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง	- ทุกหน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย - หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- ทุกหน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๒. รณรงค์ประชาสัมพันธ์การลด การคัดแยกขยะมูลฝอย การลดใช้ถุงพลาสติก การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในสำนักงานอย่างเป็นรูปธรรม	- ทุกหน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย - สำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดเชียงราย - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- ทุกหน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย - หน่วยงานภาคเอกชนและภาคประชาสังคม
๓. สำนักงานจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภทให้เพียงพอในสำนักงาน	- หน่วยงานสังกัดทุกกระทรวง	- ทุกหน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวรณรงค์ประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการดำเนินการตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย - สำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดเชียงราย	- ทุกหน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย /สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน

กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๕. สอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตรการเรียนการสอนในทุกระดับของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	- สถาบันการศึกษาและสถานศึกษา ทุกแห่ง ทุกระดับ	- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๖. สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดการต่อต้านจากประชาชนในประเด็นปัญหาเรื่องการก่อสร้างระบบการกำจัดขยะมูลฝอย และผลกระทบด้านต่างๆ จากการก่อสร้าง	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด เชียงราย - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย	- ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย/ กระทรวงสาธารณสุข/กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย - ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
๗. ศึกษา วิจัย ประยุกต์ และพัฒนาทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่ ปริมาณ และองค์ประกอบของขยะมูลฝอย รวมถึงส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดการรวมกลุ่มพื้นที่การจัดการขยะมูลฝอย (Clusters) อย่างมีประสิทธิภาพ	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย - คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูล และมูลฝอยจังหวัดเชียงราย	- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด เชียงราย - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย

กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
๘. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย - อุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัดเชียงราย
๙. อบรมและพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการจัดการขยะมูลฝอย	- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย
๑๐. สร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและประชาชนในพื้นที่ในการเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย	- จังหวัด/อำเภอ - ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย	- คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูล และมูลฝอยจังหวัดเชียงราย - หน่วยงานภาคเอกชน - ภาคประชาสังคม
๑๑. สร้างกลไก และเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบการจัดการขยะมูลฝอย โดยการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน	- จังหวัด/อำเภอ - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย	- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย - คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูล และมูลฝอยจังหวัดเชียงราย - ภาคประชาชน
๑๒. ยกย่อง เชิดชูเกียรติ ประกวดและให้รางวัลองค์กรและบุคคลที่มีจิตสำนึกและผลงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยดีเด่น เช่น หน่วยงานระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน ชุมชน ฯลฯ	- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย	- ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย/ - หน่วยงานภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

ภาคผนวก

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น)

เรื่อง การเก็บ และขนขยะมูลฝอย

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ.๒๕๖๐ ข้อ ๙ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นประกาศวัน เวลา สถานที่ และเส้นทาง การเก็บและขนขยะมูลฝอย ให้ผู้ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร

(ชื่อ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) อำเภอ จังหวัด
จึงประกาศกำหนดวัน เวลา และเส้นทางในการเก็บและขนขยะมูลฝอย ดังนี้

๑. วัน เวลา สถานที่ที่ประชาชนรวบรวมขยะมูลฝอยในจุดที่กำหนด

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
ขยะมูลฝอยทั่วไป	ทุกวันจันทร์ เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรวบรวม จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันพุธ เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรวบรวม จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (กรณีไม่มีพื้นที่ ทำภาชนะรองรับ)	ทุกวันอังคาร เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรวบรวม จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันพฤหัสบดี เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรวบรวม จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอย นำกลับมาใช้ใหม่	ทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๑ และ ๓ ของเดือน เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรับซื้อ จุด ประกอบด้วย (๑)....
	ทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๒ และ ๔ ของเดือน เวลา.....ถึง.....น.	หมู่ที่/ชุมชน จุดรับซื้อ จุด ประกอบด้วย (๑)....
ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตราย จากชุมชน	๑. ให้ทุกครัวเรือนนำไปรวบรวมในจุดที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด ตามมติ ของหมู่บ้าน/ชุมชน ๒. ให้ทุก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดวันตามความเหมาะสมนำส่ง อบจ. นำไป กำจัดตามหลักวิชาการ	

/ ๒. เส้นทางในการเก็บ ...

๒. เส้นทางเก็บ และขนขยะมูลฝอย (ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. เป็นต้นไป)

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
ขยะมูลฝอยทั่วไป	ทุกวันจันทร์ เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ถึง
	ทุกวันพุธ เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ถึง
ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (กรณีไม่มีพื้นที่ ทำภาชนะรองรับ)	ทุกวันอังคาร เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ถึง
	ทุกวันพฤหัสบดี เวลา.....ถึง.....น.	จุดเริ่มต้นตั้งแต่ ถึง

ในการทิ้งขยะมูลฝอยดังกล่าว สำหรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ (ไม่ใช่สถานที่สาธารณะ) ขอให้คัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งทุกครั้ง และนำใส่ถุงพลาสติกและมัดปากถุงให้แน่นด้วยเชือกสีตามประเภทขยะมูลฝอย คือ เชือกสีน้ำเงิน ได้แก่ ขยะมูลฝอยทั่วไป เชือกสีเหลือง ได้แก่ ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ และขยะมูลฝอยอินทรีย์ใช้เชือกสีเขียวเป็นต้น

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

.....

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศ เรื่อง การเก็บ และขนขยะมูลฝอย
ประเภทขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน
(ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน” เช่น ขวดหรือภาชนะใส่เคมีภัณฑ์ หรือยาปราบศัตรูพืช ถ่านไฟฉายใช้แล้ว แบตเตอรี่ กระป๋องสเปรย์บรรจุสารเคมี ตลับหมึกใช้แล้ว หลอดไฟฟ้า ส่วนประกอบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงกำหนดจัดรวบรวมขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน โดยประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในจุดที่ ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดไว้บริการประชาชน เพื่อ ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปกำจัดตามหลักวิชาการ ดังนี้

๑. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่
๒. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่
๓. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายเลขโทรศัพท์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) :

(ตัวอย่าง)

รายการแนบท้ายประกาศ เรื่อง การเก็บ และขนขยะมูลฝอย

ประเภทขยะมูลฝอยอินทรีย์/ ขยะเปียก (เศษอาหาร)

(ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยอินทรีย์/ขยะเปียก (เศษอาหาร)”
ใน ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงกำหนดจัดรวบรวมขยะมูลฝอยอินทรีย์ ขยะเปียก (เศษอาหาร)
โดยประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในจุดที่ ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดไว้บริการประชาชน
เพื่อ ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปกำจัดตามหลักวิชาการ ดังนี้

๑. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่
๒. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่
๓. หมู่ที่ หรือชุมชนที่ ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปรวบรวมที่

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
..... หมายเลขโทรศัพท์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
(E-mail) :

(ตัวอย่าง)
รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย
ประเภทขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่
(ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่” เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติกใส กระดาษ กล่องเครื่องดื่มUHT พลาสติกอื่น อะลูมิเนียม โลหะอื่น ฯลฯ ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงกำหนดแนวทาง การคัดแยกขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ในครัวเรือน โดย ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีถังรองรับขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ไว้บริการ โดยครัวเรือนคัดแยก เก็บไว้ในภาชนะที่เหมาะสม และ ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะประชาสัมพันธ์ ประสานงานให้ผู้รับซื้อของเก่าเข้ารับซื้อตามระยะเวลาที่สมควร ในราคาท้องตลาดที่ผู้ขายกับผู้ซื้อตกลงกันเอง ดังนี้

๑. ขวดแก้ว-เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด - เก็บรวบรวมไว้
๒. กระดาษ-จัดระเบียบ มัดบรรจุภาชนะ - เก็บรวบรวมไว้
๓. กล่องเครื่องดื่ม UHT - เทเครื่องดื่มออกให้หมด - รวบรวมในภาชนะ
๔. ขวดพลาสติกใส - เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด - เก็บรวบรวมไว้
๕. พลาสติกอื่นๆ - เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด - เก็บรวบรวมไว้
๖. อะลูมิเนียม - เทเครื่องดื่มออกให้หมด กลั้วด้วยน้ำสะอาด - เก็บรวบรวมไว้
๗. เหล็ก/โลหะ - จัดระเบียบ บรรจุภาชนะ - เก็บรวบรวมไว้

ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะนัดวัน เวลา สถานที่ และราคา รับซื้อให้ทราบต่อไป โดยสามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายเลขโทรศัพท์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) :

(ตัวอย่าง)
รายการแนบท้ายประกาศเรื่องการเก็บ และขนขยะมูลฝอย
ประเภทขยะมูลฝอยทั่วไป
(ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ประเภท “ขยะทั่วไป” เป็นขยะที่ไม่มีคุณสมบัติตามขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และขยะมูลฝอยอันตราย เป็นขยะที่ย่อยสลายยาก นำไปรีไซเคิลไม่ได้ หรือนำไปรีไซเคิลแล้วไม่คุ้มทุน และไม่เป็นอันตราย ได้แก่ ของ/ถุงขนมขบเคี้ยว ถุงบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติก/กล่องโฟมเปื้อนอาหาร หลอดกาแฟ ซองกาแฟ ฯลฯ ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้ครัวเรือนรวบรวมใส่ภาชนะ หรือถุงขนาดใหญ่ที่ย่อยสลายได้ นำไปรวบรวมยังจุดที่ ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดเพื่อ ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เก็บรวบรวมไปกำจัดตามเส้นทางที่ประกาศไว้ โดยขยะมูลฝอยทั่วไป ให้ประชาชนนำไปรวบรวมไว้ในถังขยะในจุดรวบรวมที่ ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศไว้แล้วในถังสีน้ำเงิน หรือถังสีที่มีสัญลักษณ์สีน้ำเงิน ดังนี้

๑. เชือก สิ่งจากวัสดุธรรมชาติ หรือผ้าสีน้ำเงินผูกติดไว้กับถังรวบรวมขยะ
๒. สติกเกอร์ สัญลักษณ์
๓. จุดรวบรวม ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีปิดประกาศประชาสัมพันธ์ถึงขยะที่รวบรวมขยะทั่วไป

ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขอความร่วมมือประชาชนไม่ทิ้งขยะมูลฝอยทั่วไปในถังขยะเดียวกับขยะมูลฝอยอันตรายหรือขยะเปียก เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บของพนักงานจัดเก็บ และความสะดวกในการนำไปกำจัด โดยสามารถสอบถามรายละเอียดและวิธีปฏิบัติเพิ่มเติม ได้ที่ ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายเลขโทรศัพท์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) :

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
เรื่อง ลงทะเบียนผู้ต้องการมูลฝอยอินทรีย์ หรือขยะเปียกไปใช้ประโยชน์

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย
ของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับ ประกาศ
กระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นส่งเสริม
และสนับสนุนให้ประชาชน และชุมชนมีส่วนร่วมและพึ่งพาตนเองในการกำจัดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด
โดยเฉพาะการนำมูลฝอยที่ย่อยสลายง่ายที่เป็นขยะเปียก และขยะอินทรีย์ (เศษอาหาร, เปลือกผลไม้)
ไปใช้ประโยชน์ เช่น นำไปเป็นอาหารสัตว์เลี้ยง นำไปแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์ หรือน้ำหมักอินทรีย์
หรือใช้ประโยชน์อื่น ประชาชนหรือชุมชนสามารถแจ้งความประสงค์และลงทะเบียนขอไปใช้ประโยชน์
ได้ที่.....ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่
เพื่อ ชื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์และประสานผู้ประกอบการและครัวเรือน
ดำเนินการต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

.....

(ตัวอย่าง)

ประกาศ (ชื่อ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น)
เรื่อง วิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (หมู่บ้าน/ชุมชนจัดการตนเอง)

ด้วยประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ออกตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นต้องรณรงค์สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความตระหนักรู้ และรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอย รวมตลอดทั้งเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ และการกำจัดมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วม และสามารถพึ่งพาตนเองในการกำจัดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของ (ชื่อ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย (ชื่อ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) จึงกำหนดวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยคร่าว่ือน ดังนี้

๑. ขยะมูลฝอยอินทรีย์ (ย่อยสลาย) เป็นของที่เน่าเสียและย่อยสลายได้ง่ายตามธรรมชาติ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ ใบไม้แห้ง ขากสัตว์ ฯลฯ บริหารจัดการ ดังนี้

๑.๑ จัดทำภาชนะกำจัดขยะเปียกของครัวเรือน

๑.๒ ขุดหลุมฝัง หรือนำไปแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์ หรือนำหมักอินทรีย์

๒. ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่หรือขยะรีไซเคิล เป็นขยะที่สามารถคัดแยกเพื่อนำไปรีไซเคิลใหม่ได้ (นำไปขายได้) ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ/อลูมิเนียม และยาง ฯลฯ ประชาชนคัดแยก และรวบรวมนำจำหน่าย ณทุกวันที่.....

๓. ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เป็นขยะที่มีความเป็นอันตราย หรือมีส่วนประกอบที่เป็นสารที่เป็นอันตราย ได้แก่ ขวดหรือภาชนะใส่เคมีภัณฑ์ ถ่านไฟฉายใช้แล้ว แบตเตอรี่ กระป๋องสเปรย์บรรจุสารเคมี ตลับหมึกใช้แล้ว หลอดไฟ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯให้นำไปรวบรวมไว้ที่ เพื่อ (ชื่อ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) ดำเนินการต่อไป

๔. ขยะมูลฝอยทั่วไป เป็นขยะที่ไม่มีคุณสมบัติตามขยะ ๓ ประเภทข้างต้น โดยย่อยสลายยาก นำไปรีไซเคิลไม่ได้ หรือนำไปรีไซเคิลไม่คุ้มทุน และไม่เป็นอันตราย ได้แก่ ซอง/ถุงขนมขบเคี้ยว ถุงบะหมี่ กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติก/กล่องโฟมเปื้อนอาหาร หลอดกาแฟ ซองกาแฟ ฯลฯ ให้กำจัดตามความเหมาะสม โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

/๕. ประชาชนในเขต.....

๕. ประชาชนในเขต (ชื่อ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) ปฏิเสธและลดการใช้
ถุงพลาสติกและโฟม โดยใช้ถุงผ้า หรือถุงขนาดใหญ่ที่ย่อยสลายได้แทน

ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง (ผู้บริหาร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น)

.....

ตัวอย่าง
ร่างเทศบัญญัติเทศบาล ...
เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดแยกมูลฝอย
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรตราเทศบัญญัติเทศบาล... ว่าด้วยหลักเกณฑ์การคัดแยกมูลฝอย
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๐ และมาตรา ๓๔/๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติรักษา
ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ เทศบาล...
โดยความเห็นชอบของสภาเทศบาล...และผู้ว่าราชการจังหวัด... จึงตราเทศบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เทศบัญญัตินี้เรียกว่า “เทศบัญญัติเทศบาล... เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดแยกมูลฝอย พ.ศ.”

ข้อ ๒ เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตเทศบาล...ตั้งแต่วันที่ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาล
แล้วเจ็ดวัน

ข้อ ๓ ในเทศบัญญัตินี้

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก
ภาชนะที่ใส่อาหาร แก้ว มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์
หรือที่อื่นและหมายความรวมถึงมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“มูลฝอยอินทรีย์” หมายความว่า มูลฝอยที่เป็นอินทรีย์วัตถุ เช่น ชากพืช ชากสัตว์ สารอินทรีย์
เศษอาหาร

“มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่” หมายความว่า มูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่หรือนำมาผลิต
เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ ได้แก่ แก้ว กระดาษ โลหะ พลาสติก และวัสดุอื่นๆ ตามที่นายกเทศมนตรี..... ประกาศ
กำหนด

“มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน” หมายความว่า มูลฝอยที่ปนเปื้อนหรือมี
ส่วนประกอบของวัตถุที่อาจเป็นอันตรายหรือกระทบต่อสุขภาพอนามัยของบุคคล หรือมีผลกระทบต่อ
สิ่งแวดล้อม เช่นสารเคมี วัตถุไวไฟ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดการระเบิด วัตถุที่ทำให้เกิดการระคายเคือง

“อาคาร” หมายความว่า ดึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งที่สร้างขึ้น
อย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือใช้สอยได้

ข้อ ๔ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารคัดแยกมูลฝอยแต่ละประเภท ดังนี้

- (๑) มูลฝอยทั่วไป
- (๒) มูลฝอยอินทรีย์
- (๓) มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่
- (๔) มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

/ ข้อ ๕ เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ...

ข้อ ๕ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารต้องบรรจุมูลฝอยที่คัดแยกแล้วแต่ละประเภทตามข้อ ๔ ในถุงหรือภาชนะบรรจุมูลฝอย ให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภทของมูลฝอยนั้น ถุงสำหรับบรรจุมูลฝอย ต้องมีความทนทานไม่ฉีกขาดง่าย ไม่รั่วซึม มีขนาดที่เหมาะสมสามารถเคลื่อนย้ายได้โดยสะดวก การบรรจุ มูลฝอยลงในถุงต้องมีปริมาณที่เหมาะสม ปิดถุงด้วยการมัดหรือผนึกด้วยวิธีอื่นใดให้มิดชิดรวมทั้งจัดการป้องกัน มิให้มูลฝอย น้ำกลืน หรือสิ่งอื่นอันเกิดจากมูลฝอยตกหล่น รั่วไหลออกจากถุงภาชนะบรรจุมูลฝอยต้องทำจาก วัสดุที่แข็งแรง ทนทาน ไม่รั่วซึม การบรรจุมูลฝอยลงในภาชนะบรรจุมูลฝอย เช่น ถังสำหรับใส่มูลฝอย ต้องบรรจุในปริมาณที่เหมาะสม ไม่ล้นออกนอกภาชนะ มีฝาปิดมิดชิดเพื่อมิให้มูลฝอย น้ำกลืน หรือสิ่งอื่นอัน เกิดจากมูลฝอยตกหล่น รั่วไหลออกจากภาชนะ และสัตว์และแมลงเข้าไปในภาชนะได้

ข้อ ๖ มูลฝอยที่มีสภาพ ลักษณะ หรือขนาด ที่ไม่สามารถบรรจุในถุงหรือภาชนะบรรจุมูลฝอยได้ ให้คัดแยกไว้ต่างหาก โดยจะต้องจัดการให้ถูกสุขลักษณะ หรือตามหลักเกณฑ์ที่นายกเทศมนตรี... ประกาศกำหนด

ข้อ ๗ ให้นายกเทศมนตรี...เป็นผู้รักษาการตามเทศบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ ออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่ xx เดือน xxxxxx พ.ศ. xxxx

(.....)

นายกเทศมนตรี.....

*รายละเอียดการร่างข้อกำหนดของท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามคิวอาร์โค้ดท้ายนี้

คู่มือจัดทำข้อกำหนดท้องถิ่นฯ

ปฏิทินแนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)

ระยะเวลา	แนวทางการจัดกิจกรรม	หมายเหตุ
ไตรมาสที่ ๑ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๕	๑. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) ๒. กิจกรรมลดการเผาฟางข้าวและตอซังและเศษวัสดุทางการเกษตร เพื่อลดผลกระทบด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ๓. กิจกรรมการรณรงค์การไถกลบตอซัง และเศษวัสดุทางการเกษตร ๔. กิจกรรม Big cleaning day ในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อลดความรุนแรงของปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) เช่น การล้างทำความสะอาดถนน หรือฉีดพ่นละอองน้ำ ๕. กิจกรรมการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน ในการป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ๖. กิจกรรมวันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ กิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย เช่น มีการร่วมกันปลูกต้นไม้ในพื้นที่ชุมชน หรือพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะ ๗. สอดส่องและเฝ้าระวังสถานการณ์การไฟป่าที่อาจเกิดขึ้น ในช่วงฤดูแล้ง ๘. กิจกรรมการร่วมกันจัดทำแนวป้องกันไฟป่าและติดตั้งจุดเตือนภัย	ในช่วงเดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคมของทุกปี เป็นช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วพื้นที่มีอากาศเย็น และแห้ง ส่งผลให้มีโอกาสเกิดไฟป่าในบางพื้นที่ ประกอบกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) เนื่องจากการเผาวัสดุอินทรีย์ทางการเกษตร ในฤดูกาลเก็บเกี่ยว
ไตรมาสที่ ๒ มกราคม-มีนาคม ๒๕๖๖	๑. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) ๒. สอดส่อง เฝ้าระวัง และรายงานผลการจัดการมูลฝอย เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ในชุมชน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน ตลอดจนสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ ๓. กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนในท้องถิ่น ๔. กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน ฯลฯ ๕. กิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน เกี่ยวกับการลดและคัดแยกขยะตามหลัก ๓Rs หรือ ๓ ช. คือ ๓ Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ ๓ ช: ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ ๖. กิจกรรมวันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ	ในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคมของทุกปี เป็นช่วงฤดูร้อนของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในช่วงเวลาดังกล่าว ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีแนวโน้มลดลง เทศกาลปีใหม่ประชาชนมีการเฉลิมฉลอง ในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนมากขึ้น

ระยะเวลา	แนวทางการจัดกิจกรรม	หมายเหตุ
	๗. กิจกรรมรวมกลุ่มการแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำขยะเปียกมาทำน้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยหมัก ฯลฯ ๘. กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงของหลังเทศกาลปีใหม่	
ไตรมาสที่ ๓ เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๖	๑. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) ๒. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ใช้ภาชนะใส่บาตรหรือถาดอาหาร เช่น ถ้วย ปิ่นโต ถุงผ้า หรือวัสดุที่ทำมาจากธรรมชาติ เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกในช่วงของเทศกาลทำบุญตักบาตร เทศกาลสงกรานต์ที่ประชาชนในชุมชนมีแนวโน้มเข้าวัดทำบุญมากขึ้น ๓. กิจกรรมการรณรงค์การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าเนื่องในประเพณีสงกรานต์ ๔. กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงหลังเทศกาลสงกรานต์ ๕. กิจกรรมการอบรมให้ความรู้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) ๖. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม ๗. กิจกรรมการรณรงค์การประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อม ในช่วงฤดูร้อนให้กับประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ๘. กิจกรรม“วันสิ่งแวดล้อมโลก” (World Environment Day) วันที่ ๕ มิถุนายน ของทุกปี ๙. กิจกรรมการทำความสะอาดพื้นที่ชายหาดท่องเที่ยว	ในช่วงเดือนเมษายน ถึงเดือนมิถุนายนของทุกปี เป็นช่วงฤดูร้อนของประเทศไทย สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วพื้นที่มีอุณหภูมิสูงขึ้น ประชาชนในพื้นที่มีการใช้พลังงานไฟฟ้ามากขึ้น เช่น การเปิดเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น ปัญหาภัยแล้งที่ทำให้น้ำเพื่อใช้อุปโภคบริโภคลดน้อยลง ประกอบกับเทศกาลสงกรานต์ในเดือนเมษายน ประชาชนมีการละเล่น ทำให้อาจจะมีการใช้น้ำมาก และมีปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนจากการเฉลิมฉลองเทศกาลดังกล่าว
ไตรมาสที่ ๔ กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๖๖	๑. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) ๒. กิจกรรมการทำความสะอาดที่ระบายน้ำ เพื่อรองรับน้ำในช่วงฤดูฝน ๓. กิจกรรมการรณรงค์การลดการทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง ๔. กิจกรรมการเก็บกำจัดผักตบชวาในแหล่งน้ำ ๕. กิจกรรมรวมกลุ่มการแปรรูปผักตบชวา เช่น กระเป๋จากผักตบชวา หรือวัสดุกันกระแทก เป็นต้น ๖. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม	ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายนของทุกปี เป็นช่วงฤดูฝน สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วพื้นที่มีน้ำสะสมในแหล่งน้ำมาก อาจก่อให้เกิดเหตุอุทกภัย และการเจริญเติบโตของวัชพืชในแหล่งน้ำ เช่น ผักตบชวา ในช่วงน้ำหลาก

ระยะเวลา	แนวทางการจัดกิจกรรม	หมายเหตุ
	๗. กิจกรรมการวันช้างโลก กิจกรรมวันสืบ นาคะเสถียร และและ กิจกรรมวันพิทักษ์ป่าโลกกิจกรรมวันโอโซนโลก กิจกรรมวัน อนุรักษ์รักษา-คูคลองแห่งชาติ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และ สร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ในการรักษาสิ่งแวดล้อม	อาจก่อให้เกิดอุปสรรค ต่อการจราจรทางน้ำ และขยะในแม่น้ำลำคลอง รวมถึงการอุดตันตามท่อ ระบายน้ำ และทางเดินน้ำ เป็นเหตุให้บางพื้นที่ อาจ เกิดอุทกภัย แหล่งน้ำเก็บ กักน้ำในปริมาณสูง สะสม มากไม่สามารถระบายน้ำ ได้ทัน

การจัดการขยะในครัวเรือน

ขั้นตอนและวิธีการกำจัดขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกในครัวเรือน

รูปแบบที่ 1

1 จัดเตรียมภาชนะหรือเศษวัสดุภาชนะเหลือใช้ เช่น ถังสี ถังพลาสติกใช้แล้ว ขวดของภาชนะขึ้นอยู่ปริมาณขยะในครัวเรือน หากมีมากก็ใช้ภาชนะที่มีขนาดใหญ่ขึ้นตามความเหมาะสม (ภาชนะที่ใช้ควรเป็นถังพลาสติกหรือภาชนะอื่นๆ ที่มีฝาปิด)

2 เจาะรูหรือตัดภาชนะดังกล่าวที่ก้นถังแล้วอุดรูขนาดเล็ก 2 ใน 3 ส่วนของควมสูงของภาชนะนำภาชนะที่เตรียมไว้ไปใส่ในหลุมที่ขุด ทั้งนี้หากมีปริมาณขยะอินทรีย์เกิดขึ้นมากและมีพื้นที่เหลือสามารถทำได้มากกว่า 1 จุด

ภาพตัวอย่างจากต้นแบบการจัดการขยะชุมชนบ้านปากอ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

3 นำเศษอาหาร เศษผักผลไม้ ใบไม้ และเศษหญ้าที่เหลือมาเทใส่ในถังที่มีรู และปิดฝาทันทีเพื่อไม่ให้มีกลิ่น

4 จุลินทรีย์ในดิน, ไส้เดือนในดินจะทำการย่อยเศษอาหารในภาชนะให้กลายเป็นปุ๋ย (ระยะเวลาขึ้นอยู่กับปริมาณขยะเปียก) หากมีกลิ่นเหม็นสามารถเติมน้ำหมัก EM หรือเอนไซม์จากผลไม้ไปช่วยย่อยได้

5 เมื่อปริมาณเศษอาหารถึงระดับเดียวกับพื้นที่ขุดไว้ให้เอาดินกลบ แล้วย้ายถังไปทำตามขั้นตอนเดิมที่จุดอื่นต่อไป

ขั้นตอนและวิธีการกำจัดขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกในครัวเรือน

รูปแบบที่ 2

1 จัดเตรียมท่อซีเมนต์ที่เหลือใช้หรือจัดทำท่อซีเมนต์รอบต้นไม้หรือต้นไม้ในสวน ร่องรับขยะอินทรีย์หรือขยะเปียก

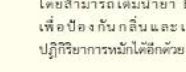
2 ร่องท่อซีเมนต์ด้วยอิฐหรือวัสดุเพื่อขุดรูของท่อซีเมนต์ให้มีช่องว่างอากาศ หลังจากนั้นก็ให้เติมดินหรือใบไม้ลงไปให้รูว่างโล่ง

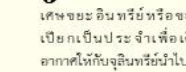
3 นำขยะอินทรีย์ ขยะเปียก เศษอาหาร เปลือกผลไม้ เศษหญ้า เศษใบไม้ใส่ในจุดที่ได้จัดเตรียมไว้ตามข้อ 1

4 นำเศษใบไม้แห้งมาโรยปิดเพื่อเป็นการป้องกันกลิ่นเหม็นและป้องกันแมลงต่างๆ โดยสามารถเติมน้ำหมัก EM เพื่อป้องกันกลิ่นและเร่งปฏิบัติการหมักได้อีกด้วย

5 พลิกกลับหรือเกลี่ยกองเศษขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกเป็นประจำเพื่อเติมอากาศให้กับจุลินทรีย์นำไปใช้ในกระบวนการย่อยสลาย เมื่อถึงระยะเวลาหนึ่งก็จะได้ดินหรือปุ๋ยที่มีคุณสมบัติเหมาะสมแก่การปลูกพืช

จากงานนิทรรศการกับเครือข่าย LOCAL ENVIRONMENT VOLUNTEER SAVE THE PLANET

คู่มือ

การจัดการขยะในครัวเรือน

กองสิ่งแฉดล้อมท้องถื่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย คือ ของเหลือทิ้งจากการใช้สอยของมนุษย์ซึ่งเกิดจากการอุปโภค บริโภค และกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ในชีวิตประจำวัน แต่หากมีการคัดแยกก่อนทิ้งจะทิ้งเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์สิ่งเหล่านี้จะมีคุณค่าหรือมูลค่าเพิ่มขึ้น

ประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย สามารถแบ่งตามลักษณะทางกายภาพของขยะได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

ขยะอินทรีย์ หรือ ขยะย่อยสลายได้

ขยะรีไซเคิล

ขยะทั่วไป

ขยะพิษหรืออันตรายจากชุมชน

ซึ่งแต่ละประเภท หากเรามีการคัดแยกขยะแล้ว จะทำให้เราสามารถจัดการวิธีในการนำไปจัดการและกำจัดได้อย่างถูกวิธีและเหมาะสม และสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้อีก

ขยะอินทรีย์หรือขยะย่อยสลายได้

คือ สิ่งที่ย่อยสลายได้ง่าย สามารถนำมามีค่าปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร หญ้า ใบไม้ ซากพืช ซากสัตว์ เป็นต้น

ขยะรีไซเคิล

คือ สิ่งที่ยังมีประโยชน์สามารถนำไปแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ ขวดและกล่องเครื่องดื่ม เครื่องดื่ม แขนงซีดี กล่องเครื่องดื่ม

ขยะอันตรายหรือมีพิษจากชุมชน

คือ สิ่งที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนสารอันตราย วัตถุพิษ วัตถุกัดกร่อน วัตถุติดไฟและวัตถุไวไฟ เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

ขยะทั่วไป

คือ ขยะประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากข้างต้น มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ถุงพลาสติกใส่ขนม ถุงบรรจุผงซักฟอก ขยะเบรคที่มีทั้งสารไวไฟ ถุงพลาสติกใส่เศษอาหาร โฟมเบรคอาหาร พลาสติกเบรคอาหาร เป็นต้น

การจัดการขยะมูลฝอยง่ายๆ ในครัวเรือน

มาตรการ **3 ช.**

- ใช้น้อย
- ใช้ซ้ำ
- นำกลับมาใช้ใหม่

ใช้น้อย (Reduce)

► ใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดเติม ► ลดการใช้อุปกรณ์ ► ใช้ภาชนะอื่นทดแทน เช่น น้ำจืด น้ำยาทำความสะอาด ถุงพลาสติกและกล่องโฟม ► ถังน้ำดื่มที่ใส่ของหรือทิ้งไปเพื่อเก็บข้าวและอาหาร

ใช้ซ้ำ (Reuse)

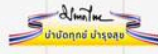
► การนำสิ่งของที่มีแนวโน้มใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่ามาขายหรือบริจาคให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ หรือเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ใช้ซ้ำได้หลาย ๆ ครั้ง แทนผลิตภัณฑ์ที่ซื้อครั้งเดียวทิ้ง เช่น การใช้กระบอกน้ำแทนน้ำขวด การใช้อุปกรณ์ทำอาหาร เป็นต้น

แปรรูปการใช้ (recycle)

การนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่มาผ่านกระบวนการผลิตตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่หรือสร้างมูลค่า เช่น การคัดแยกขยะ เช่น ขวดแก้ว กระดาษ พลาสติกและโลหะเพื่อนำไปขายให้ร้านรับซื้อของเก่า หรือขายเอง การนำเศษวัสดุหรือกล่องมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

โครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อน

- 1 เตรียมถังหลุมใช้ที่มีฝาปิด และตัดก้นถัง
- 2 ผิวดินที่มีความลึก 2 ใน 3 ของถังโดยให้ก้นถังเหนือจาก ก้นหลุม 30 ซม.
- 3 นำเศษอาหาร เทใส่ถังและปิดฝา

- 4 กวนทุกครั้งเมื่อนำเศษอาหารใส่ในถังเพื่อเพิ่มอากาศ
- 5 เมื่อปริมาณเศษอาหารสูงเท่าระดับผิวดินให้ดึงถังออกนำดินมากลบ แล้วย้ายถังไปฝังที่จุดอื่นต่อไป

ท้องถิ่นรักษ์สิ่งแวดล้อม

www.dla.go.th

: กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

ถังขยะเปียก ลดโลกร้อน

วิธีการ

1

เตรียมถังหลุมใช้ที่มีฝาปิด และตัดที่ก้นถัง

2

ฝังดินที่มีความลึก 2 ใน 3 ของถังโดยให้ก้นถังเหนือจาก ก้นหลุม 30 ซม.

3

นำเศษอาหาร เทใส่ถังและปิดฝา

4

กวนทุกครั้งเมื่อนำเศษอาหารใส่ในถังเพื่อเพิ่มอากาศ

5

เมื่อปริมาณเศษอาหารสูง เก้าระดับพื้นดินให้ดึงถังออก นำดินมากลบ แล้วย้ายถังไปฝังที่จุดอื่นต่อไป

คำแนะนำ

- ✓ อาจเติมน้ำหมัก EM เพื่อเร่งกลิ่นเหม็น และช่วยย่อยสลาย
- ✓ ปิดฝา เพื่อป้องกันสัตว์คุ้ยเขี่ยและกลิ่น

เราได้ประโยชน์อะไรบ้าง
จากการกำจัดขยะเปียก ลดโลกร้อน ?

การจัดทำถังขยะเปียก
ลดโลกร้อน

กลุ่มเป้าหมายตัวอย่าง 36 ล้านคน

ปริมาณขยะเปียก
ที่คัดแยกใส่ถังขยะเปียก
ลดโลกร้อน
3.3 ล้านตัน/ปี

ลดค่าเก็บขนขยะได้
2,800 ล้านบาท/ปี

ลดค่ากำจัดขยะได้
1,815 ล้านบาท/ปี

อปท. สามารถลดภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะ
4,615 ล้านบาท/ปี

สามารถลดโลกร้อนได้อย่างไร ?

ก๊าซเรือนกระจกที่ลด
ลงได้ 4.9 แสนตัน
คาร์บอนไดออกไซด์
เทียบเท่าต่อปี

เทียบเท่ากับการปลูกต้นไม้ 41 ล้านต้น/ปี
(ต้นไม้โตเต็มที่ 1 ต้น ลดได้เฉลี่ย 12 ก.ก.
คาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี
ข้อมูลจาก ปตท.)

ถังขยะเปียก ลดโลกร้อน
ได้อย่างไร ?

1 ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น
ทั้งประเทศ 25 ล้านตัน
ปริมาณขยะมูลฝอยปี 2564 (กรมควบคุมมลพิษ)

เกิดการปล่อยก๊าซมีเทนและ
ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

ขยะเปียก 3.3 ล้านตัน/ปี ได้รับการ
จัดการด้วยการเทกอง/หลุมฝังกลบ

3 (กรณีมีการคัดแยก) ขยะเปียกได้รับ
การจัดการด้วยถังขยะเปียก ลดโลกร้อน

ขยะเปียก 3.3 ล้านตัน/ปี ได้รับการ
จัดการด้วยถังขยะเปียก ลดโลกร้อน

 “มาตรการจัดการขยะต้นทาง”

คัดแยกขยะ ณ ต้นทาง ตั้งแต่แหล่งกำเนิด

Recyclable Waste

การจัดการขยะรีไซเคิล

ขยะรีไซเคิล

ขยะที่สามารถนำไปแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์ใหม่
มีมูลค่า เช่น ขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ
กระป๋องเครื่องดื่มอะลูมิเนียม และเศษโลหะ

แหล่งกำเนิด

- การบริโภค ร้านค้า
- การปฏิบัติราชการ
- การทำกิจกรรมต่างๆ

ขวดแก้ว

ขวดพลาสติก

กระดาษ

กระป๋อง
เครื่องดื่ม
อะลูมิเนียม

เศษโลหะ

การจัดการ

- 1 จัดตั้งถังขยะรีไซเคิลภายใน
อาคารที่ปฏิบัติราชการ
และบริเวณอื่นโดยรอบ

- 2 ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่และผู้มาใช้บริการ
ทิ้งขยะรีไซเคิลในถังขยะรีไซเคิล

- 3 จัดตั้งจุดทิ้งกระดาษ ไม่ทิ้งรวมในถังรีไซเคิล

- 4 สำนัก/กอง แม่บ้าน เก็บรวบรวม
ขยะรีไซเคิลไว้ขายกับกองคลังทุกเดือน

ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สแกนด้วย CamScanner

Hazardous waste

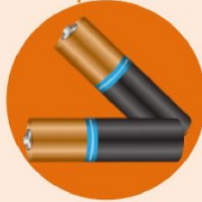
การจัดการขยะอันตราย

ขยะอันตราย

ขยะที่มีความเป็นอันตราย มีส่วนประกอบเป็นสารที่อันตราย เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ กระจกสเปร์ยบรรจุสารเคมี ตลับหมึก หลอดไฟ และน้ำยาล้างห้องน้ำ

หลอดฟลูออเรสเซนต์

ถ่านไฟฉาย

แบตเตอรี่

โทรศัพท์เคลื่อนที่

ตลับหมึก

กระจกสเปร์ยบรรจุสารเคมี

การจัดการ

- 1 จัดตั้งจุดทิ้งขยะอันตราย เพียงจุดเดียว

- 2 ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรที่ต้องการทิ้งขยะอันตราย นำไปทิ้งในจุดที่จัดเตรียมไว้เท่านั้น

- 3 เมื่อปริมาณขยะอันตรายมากพอสมควรแล้วแจ้งส่งไปกำจัด

ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สแกนด้วย CamScanner

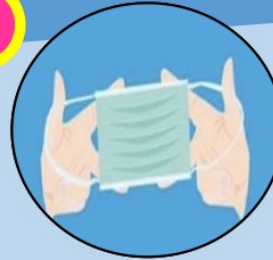
ขั้นตอนการทิ้งหน้ากากอนามัยให้ถูกวิธี

1

ถอดหน้ากาก

2

พับ หรือม้วนหน้ากาก

3

ใช้สายรัดพันไว้รอบหน้ากาก

4

ใส่ถุง มัดปากถุงให้แน่น และเขียนที่ถุงว่า “ขยะติดเชื้อ”

5

ทิ้งลงในถังขยะติดเชื้อ (ถังสีแดง)

6

ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

วิธีทิ้งชุดทดสอบแอนติเจนที่ใช้แล้ว

1. แยกชุดทดสอบแอนติเจนที่ใช้แล้วที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย หรือสารคัดหลั่ง ใสถุงพลาสติก

2. ราดหรือฉีดด้วยแอลกอฮอล์/น้ำยาฆ่าเชื้อ /สารฟอกขาว เพื่อบำเชื้อโรค แล้วปิดปากถุงให้สนิท

3. นำไปทิ้งที่จุดทิ้งขยะติดเชื้อ หรือวางเพื่อรอให้รถเก็บขนมูลพวย ของ กทม./เมืองพัทยา/เทศบาล/อบต. เก็บขนไปกำจัดอย่างถูกวิธี

กล่องชุดทดสอบแอนติเจน ตู้มือการใช้งาน และอุปกรณ์ที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย หรือสารคัดหลั่ง ให้ทิ้งใน “ถังขยะทั่วไป”

อย่าลืม ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำ และสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ทันที

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

การจัดการขยะติดเชื้อชุมชน

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

1. ต้นทาง

รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เช่น หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้า ชุดตรวจ Antigen Test Kit ขยะที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย หรือสารคัดหลั่ง จากการแยกกักตัวที่บ้าน (Home Isolation) และการแยกกักตัวในชุมชน (Community Isolation) โดยคัดแยกใส่ถุงต่างหาก แล้วทิ้งในถังขยะสีแดง หรือ จุดรวบรวมเฉพาะ

หน้ากากอนามัย

ชุดตรวจ
Antigen Test Kit

Home Isolation
Community Isolation

คัดแยกขยะ

ถังขยะสีแดง

2. กลางทาง

อปท. จัดวางถังขยะติดเชื้อ หรือ จุดรวบรวม เฉพาะในหมู่บ้าน/ชุมชน

อปท. จัดชุดอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อ ได้แก่ ถุงมือ หน้ากากอนามัย หน้ากากผ้า และเครื่องแต่งกายที่รัดกุม ให้กับผู้ปฏิบัติงาน

เก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ และส่งต่อไปพักรวม ที่โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือโรงพยาบาลในพื้นที่

ทำความสะอาดอุปกรณ์ต่างๆ ในการปฏิบัติงาน และจัดล้างรถบรรทุกเก็บขนขยะมูลฝอย เป็นประจำทุกวัน

3. ปลายทาง

กำจัดตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการกำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 ส่งไปกำจัดที่เตาเผาขยะมูลฝอยติดเชื้อ ของ อปท. เอกชน และโรงพยาบาลในพื้นที่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

www.dla.go.th

0 2241 9000

ท้องถิ่นไทย

Green Office

มาตรการลดขยะและคัดแยกขยะหน่วยงาน

การลดขยะ

3Rs

1. ลดการใช้กระดาษ

2. ลดแก้วพลาสติก
แบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง
ใช้แก้วส่วนตัว พกแก้วมาลดราคา

3. ลดถุงพลาสติก
ใช้ถุงผ้า ตะกร้า ปิ่นโต จัดตั้งจุดรับถุงผ้า

4. งดใช้ไฟ/ม

5. เลือกใช้วัสดุสำนักงาน
ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การคัดแยกขยะ

- แยกขยะเศษอาหารออกจากบรรจุภัณฑ์ที่ทิ้งลงถังสีเขียว
- แม่บ้านนำไปรวมที่จุดรวบรวม
- รวบรวมเศษใบไม้/กิ่งไม้บริเวณหน่วยงานมาใช้ประโยชน์

- แยกขยะรีไซเคิลทิ้งลงถังสีเหลือง
- แยกกระดาษสีขาว/สี และรวบรวมกระดาษรีไซเคิลของแต่ละหน่วยงาน
- รวบรวมไปจำหน่ายที่ธนาคารขยะ หรือ ณ จุดรับซื้อ

- ขยะอื่นๆ ที่นอกเหนือจากขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล
และขยะอันตราย ให้ทิ้งลงถังสีน้ำเงิน
- นำไปทิ้งที่จุดรวบรวมขยะทั่วไปเพื่อส่งกำจัด

- กำหนดจุดรวบรวมขยะอันตราย 1 แห่ง ที่มีขีดและไม้รื้อไหล
- แจ้งให้บุคลากรทราบถึงจุดรวบรวม
- เมื่อรวบรวมขยะได้ปริมาณมากให้ส่งกำจัด

บริเวณโดยรอบหน่วยงาน เช่น ริมทางเดิน ประตูทางเข้า
หรือบริเวณที่มีผู้สัญจรไปมาให้จัดตั้งถังขยะรีไซเคิลและขยะทั่วไป

กระทรวงมหาดไทย
www.moi.go.th

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
www.dla.go.th

Green Meeting

การจัดประชุมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1 เอกสารประกอบการประชุม

2 บริการเครื่องดื่มและอาหารว่างที่สร้างขยะมูลฝอยน้อยชิ้น

3 เลือกใช้วัสดุธรรมชาติหรือวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

4 มีภาชนะรองรับขยะจากการประชุม (เศษอาหาร/เครื่องดื่ม/ภาชนะที่ใช้)

5 จัดใช้โฟมและพลาสติกในการตกแต่งสถานที่

กระทรวงมหาดไทย
www.moi.go.th

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
www.dla.go.th

ปฏิทินแนวทาง การจัดกิจกรรม สำหรับอาสาสมัคร ท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)

อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)

เพื่อเป็นการรณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึก ให้แก่ประชาชนทุกภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยก ขยะมูลฝอย เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือโดยสมัครใจของ ประชาชนบุคคลที่มีความสนใจ มีความสมัครใจ มีความเสียสละ และ อุทิศตนในการทำงานด้านการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และ รักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดย อกล. ที่เกิดขึ้นจะต้องมีครัวเรือนที่มีอยู่ในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเข้าร่วม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของครัวเรือนทั้งหมด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการอำนวยความสะดวกและสนับสนุน ในการจัดกิจกรรม

ไตรมาสที่ 1

ตุลาคม – พฤศจิกายน – ธันวาคม

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)
2. กิจกรรมลดการเผาฟางข้าวและตอซังและเศษวัสดุทางการเกษตร เพื่อลด ผลกระทบด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5)
3. กิจกรรมการรณรงค์การไกล่เกลี่ยตอซัง และเศษวัสดุทางการเกษตร
4. กิจกรรม Big cleaning day ในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อลดความรุนแรงของ ปัญหามลพิษและของขนาดเล็ก (PM 2.5) เช่น การล้างทำความสะอาดถนน หรือฉีดพ่น ละอองน้ำ
5. กิจกรรมการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้านในการป้องกันฝุ่นละออง ขนาดเล็ก (PM 2.5)
6. กิจกรรมวันรักต้นไม้ประจำปีของชาติ กิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย เช่น มีการร่วมกันปลูกต้นไม้ในพื้นที่ชุมชน หรือพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะ
7. สอดส่องและเฝ้าระวังสถานการณ์การไฟป่าที่อาจเกิดขึ้นในช่วง ฤดูแล้ง
8. กิจกรรมการร่วมกันจัดทำแนวป้องกันไฟป่าและตัดตอซังเตียน

ไตรมาสที่ 2

มกราคม – กุมภาพันธ์ – มีนาคม

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)
2. สอดส่อง เฝ้าระวัง และรายงานผลการจัดการมูลฝอย เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการ แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในชุมชน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ ชุมชน ตลอดจนสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่
3. กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมให้ประชาชนในท้องถิ่น
4. กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชน ในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม หรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน ฯลฯ
5. กิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเกี่ยวกับการลดและคัดแยก ขยะตามหลัก 3Rs หรือ 3 ข. คือ 3 Rs : Reduce Reuse และ Recycle หรือ 3 ข. : ใช้น้อย ใช้ซ้ำ และ นำกลับมาใช้ใหม่
6. กิจกรรมวันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติ
7. กิจกรรมรณรงค์การแปรรูปขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำขยะเปียกมาทำน้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยหมัก ฯลฯ
8. กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงหลังเทศกาลปีใหม่

ไตรมาสที่ 3

เมษายน – พฤษภาคม – มิถุนายน

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)
2. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ใช้ภาชนะใส่อาหารหรือภาชนะอาหาร เช่น ถ้วย ปิ่นโต ถุงผ้า หรือวัสดุที่ทำมาจากธรรมชาติ เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกในช่วงของเทศกาลทำบุญ ตักบาตร เทศกาลสงกรานต์ที่ประชาชนในชุมชนมีแนวโน้มจะนำถุงพลาสติกจำนวนมากขึ้น
3. กิจกรรมการรณรงค์การใช้ภาชนะอย่างรู้คุณค่าเนื่องในประเพณีสงกรานต์
4. กิจกรรม Big cleaning day ในช่วงหลังเทศกาลสงกรานต์
5. กิจกรรมการอบรมให้ความรู้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)
6. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึก ด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อม
7. กิจกรรมการรณรงค์การประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อมในช่วงฤดูร้อนให้กับ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน
8. กิจกรรม“วันสิ่งแวดล้อมโลก” (World Environment Day) วันที่ 5 มิถุนายน ของทุกปี
9. กิจกรรมการทำความสะอาดพื้นที่ชายหาดท่องเที่ยว

ไตรมาสที่ 4

กรกฎาคม – สิงหาคม – กันยายน

1. กิจกรรมการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อกล.)
2. กิจกรรมการทำความสะอาดท่อระบายน้ำ เพื่อรองรับน้ำในช่วงฤดูฝน
3. กิจกรรมการรณรงค์การลดการทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง
4. กิจกรรมการเก็บกวาดผักตบชวาในแหล่งน้ำ
5. กิจกรรมรณรงค์การแปรรูปผักตบชวา เช่น กระเป๋ากวาดผักตบชวา หรือวัสดุ กั้นกระแทก เป็นต้น
5. กิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง จิตสำนึกด้านการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้องและรักษา สิ่งแวดล้อม
6. กิจกรรมการวันช้างโลก กิจกรรมวันสืบ นาคะเสถียร และกิจกรรมวันพิทักษ์ ป่าโลก กิจกรรมวันโฆไลโลก กิจกรรมวันอนุรักษ์นกและสัตว์ป่า-ลูกของแห่งชาติ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน ในพื้นที่ในการรักษาสิ่งแวดล้อม

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เหตุเพลิงไหม้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และการระงับเหตุไฟไหม้ในสถานที่กำจัด ขยะมูลฝอย

● เจตนาเผาขยะ

- เพื่อลดขยะมูลฝอยที่กองสะสมในพื้นที่
- ลักลอบเผาทำลายเนื่องจากได้รับผลกระทบ เช่น กลิ่น น้ำชะขยะ การปลิวของขยะ
- การเผาสายไฟเพื่อเอาทองแดงไปขาย

● ความประมาทเลินเล่อ

- สูบบุหรี่ยกกลับบริเวณกองขยะ
- เผาพื้นที่การเกษตรบริเวณใกล้กองขยะ จนไม่สามารถควบคุมได้
- ลักลอบทิ้งขยะอุตสาหกรรม หรือสารเคมีไวไฟ ปะปนกับขยะมูลฝอย

● ปฏิบัติการเคมีและความร้อนในบ่อขยะ

- สารเคมีที่สามารถลุกไหม้เองได้ สารไวไฟ สารออกซิไดเซอร์ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง กิโนเออร์
- การทำปฏิกิริยาของสารบางประเภท เช่น ปูนขาวกับน้ำทำปฏิกิริยา เกิดแคลเซียมไฮดรอกไซด์ ทำให้เกิดความร้อนจนลุกไหม้ขึ้นได้
- การสะสมของก๊าซมีเทนที่เกิดจากการย่อยสลายสารอินทรีย์ หากเกิดประกายไฟ ทำให้ไฟลุกไหม้ได้
- การเพิ่มขึ้นของก๊าซออกซิเจนภายในบ่อฝังกลบ อาจเกิดจากการเจาะที่ระบายก๊าซ การขุดหรือขยับกองขยะ หากเกิดประกายไฟทำให้ไฟไหม้ง่ายยิ่งขึ้น

● หลักการในการดับไฟ

การกำจัดองค์ประกอบที่ทำให้เกิดไฟแต่ละอย่าง หรือ ทั้งหมดในคราวเดียวกันให้หมดไป

● รูปแบบในการดับไฟ

→ การดับไฟโดยตรง

- การใช้โฟม
- การใช้น้ำ
- กำจัดออกซิเจน
- ขุดหลุมและปิดทับด้วยดิน

→ การขุดร่องเป็นแนวกันไฟ

- ใช้แรงงานคนและเครื่องมือ
- ใช้เครื่องจักรกลหนัก
- การใช้น้ำฉีด

● ขั้นตอนการดับไฟเมื่อเกิดไฟไหม้ ณ บ่อฝังกลบ

- กำหนดตำแหน่งของจุดเกิดไฟไหม้ทันที
- ตัดสินใจว่าดับไฟเองได้หรือไม่ แล้วจึงทำการแจ้งผู้บังคับบัญชา
- ตัดระบบรวบรวมก๊าซทันที
- เตรียมเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง และเครื่องสูบน้ำ
- พิจารณารูปแบบการเกิดไฟไหม้และการดับไฟ

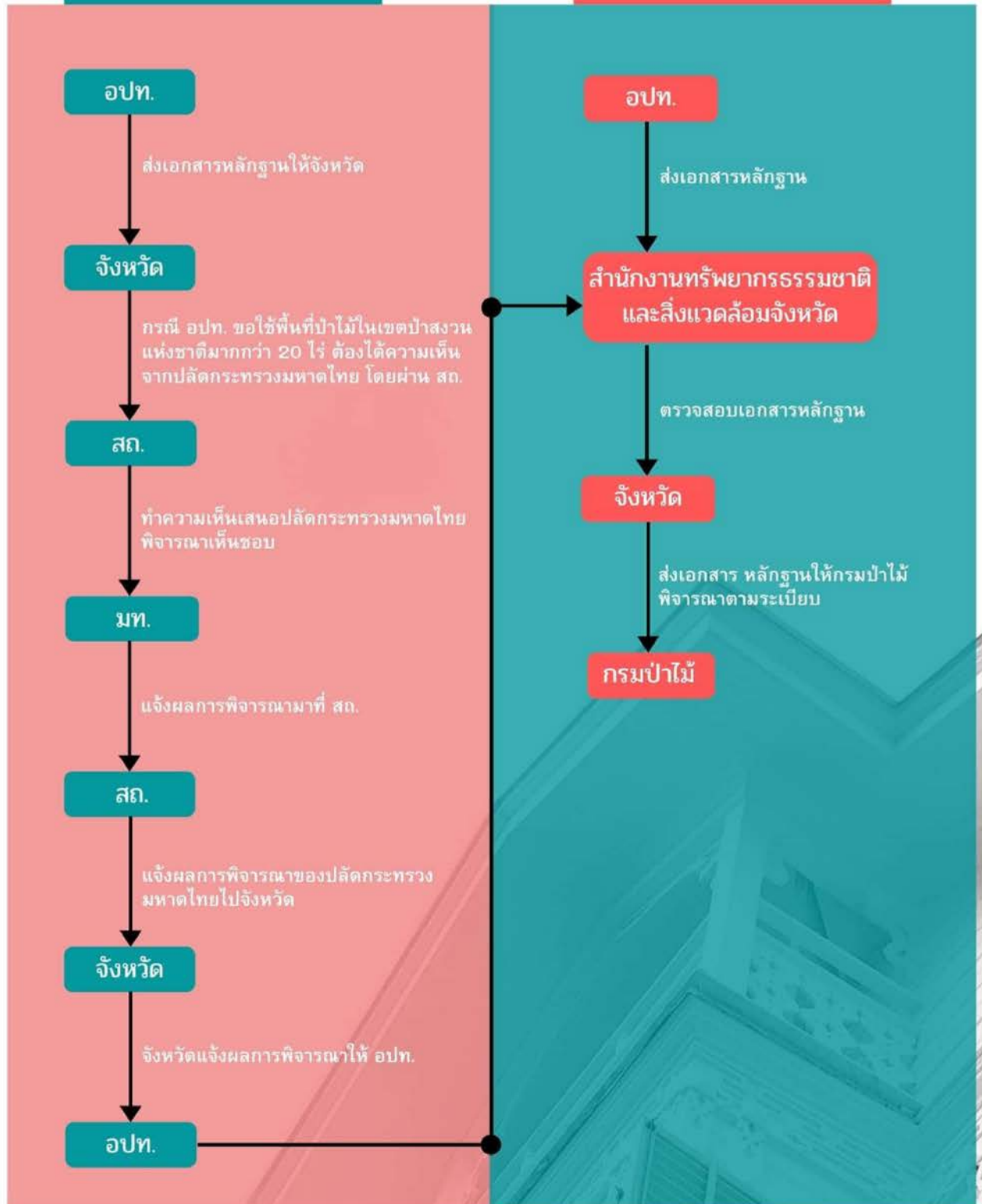
*ข้อมูลจาก กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

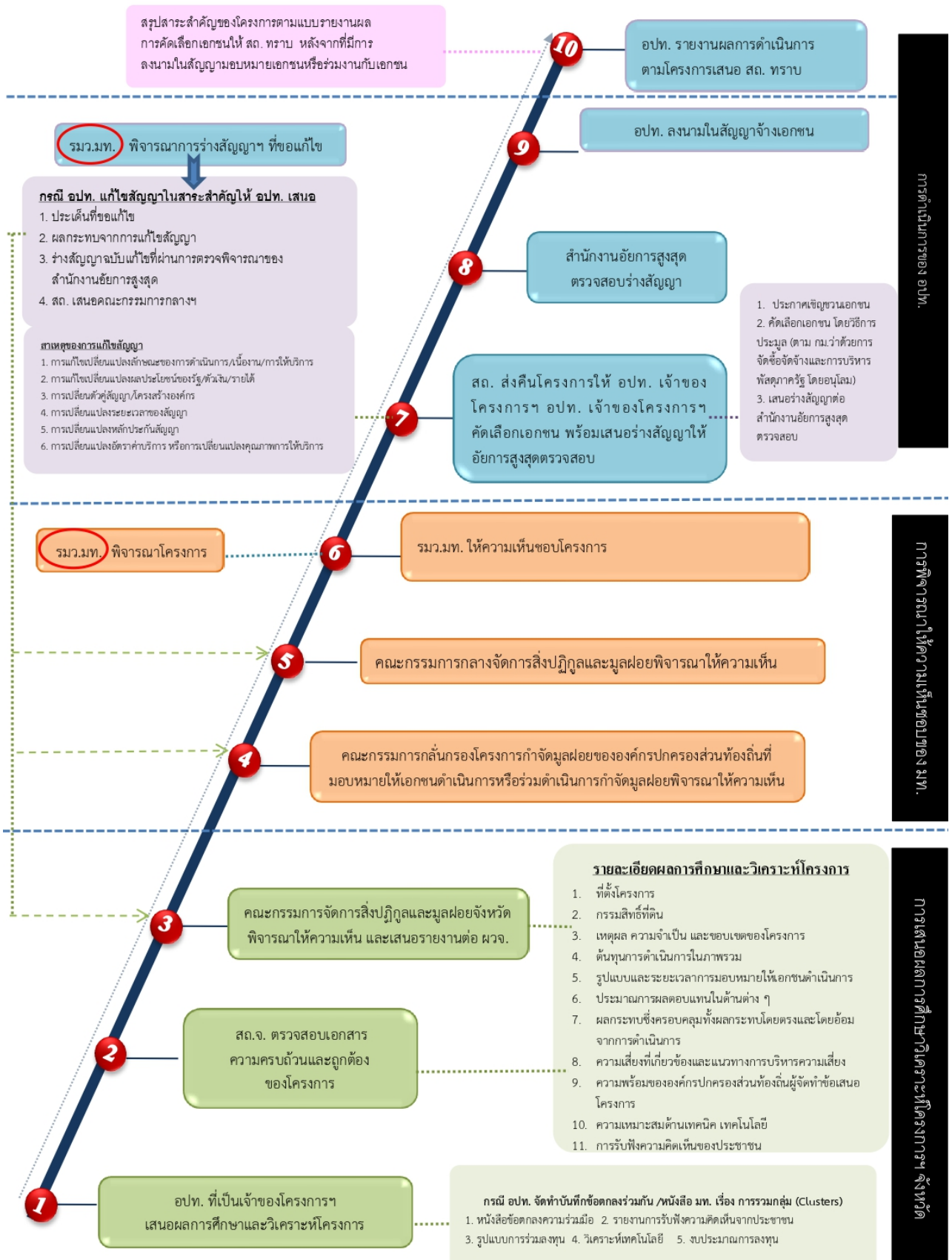
การขอใช้พื้นที่ป่าไม้ของ อปท. ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

กรณีขอใช้พื้นที่มากกว่า 20 ไร่

กรณีขอใช้พื้นที่ไม่เกิน 20 ไร่

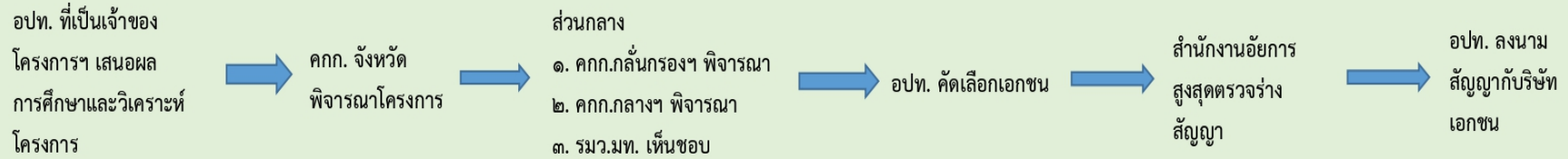

ขั้นตอนการพิจารณาโครงการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการกำจัดมูลฝอย

กระบวนการดำเนินการโครงการกำจัดขยะเพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้าของ อปท.

กระบวนการอนุมัติโครงการ มท.

กระบวนการสัญญาซื้อขายไฟฟ้า กพข./กบง.

กระบวนการประกอบกิจการ กกพ.

